

Glasilo Občine Mislinja

številka 1
marec 2023

Naša občina

Vsebina

vsebina

Srčnost in inkluzija	3
■ naša občina	
Prenova kuhinje v Osnovni šoli Mislinja	4
Plan odvoza grezničnih gošč za leto 2023	6
Postavitev prikazovalnika hitrosti v Stražah	6
■ kotichek za prometno varnost	
Parkiraj izgovore drugim! Ne na mesta, rezervirana za invalide.	7
Delavnica za starejše udeležence v prometu	8
■ mislinjske zgodbe	
O življenju na Arnerjevem in na pohorskih planjah	9
Na prizorišču poslednjega boja Pohorskega bataljona	11
■ mlad.si	
Sončni škrat telovadi	13
Mednarodna izobraževanja	14
■ kult-ura	
Kult-urca	16
Pester pričetek leta KD Jože Tisnikar Mislinja	17
Trikraljevski koledniki iz Straž	19
Utrinki letošnjega pustnega karnevala	20
Babnikova godba 1906	22
Knjižni kotichek	23
■ skrb zase	
Rak materničnega vratu	24
Previdnost pri uporabi elektronskih cigaret ...	25
Pomen čebel za človeka in v naravi	26
■ društveno dejavni	
Delovaje Turističnega društva Mislinja zadnjih deset let	27
Planinci PD Mislinja ne počivamo	29
Do izvira reke Pake	31
KD Završe	32
■ športni utrip	
Mlade strelke in strelci SD Dolič osvojili kar 5 naslovov ...	34
■ čestitamo	
Častni predsednik Anton Urbancl	35
Ivica in Jože – zlata poroka	36
Staršem novorojencev v občini Mislinja	37
■ pisma bralcev	
Inkluzija oseb z motnjami v duševnem razvoju v družbo	37
Možnost zakupa oglasnega prostora v občinskem glasilu	38
Foto utrinki	39
Prireditvenik marec–junij 2023	40

Na naslovnici: Štrekna,
foto: Andreja Srt

marec 2023

1

Obvestilo uredniškega odbora

Vsem, ki ste sodelovali s prispevki, se najlepše zahvaljujemo. Prispevke za naslednjo številko glasila sprejemamo do **14. maja 2023**, v elektronski obliki na naslov: nasaobcina@mislinja.si. Fotografije naj bodo priložene ločeno v jpeg. formatu in opremljene s podnapisi. Načeloma objavljamo samo avtorske prispevke, ki še niso bili objavljeni v katerem drugem mediju, razen na spletni strani Občine Mislinja. Uredniški odbor si pridržuje pravico do spremembe naslova, izbire in krajšanja člankov in fotografij. Vsa društva in organizacije pozivamo, da sproti pripravijo in posredujejo prispevke o aktivnostih, organizatorje prireditvev pa vabimo, da dogodke sporočijo za objavo v Prireditveniku. V rubriki Pisma bralcev bomo objavljali podpisana pisma, katerih dolžina naj ne presega 50 vrstic oziroma 2.700 znakov, daljše prispevke bomo krajšali v uredništvu oziroma jih avtomatično zavrnil. Uredništvo si pridržuje pravico, da pisem, ki so napisana v izrazito nekonstruktivnem, kritičnem in sovražnem tonu, ne objavi.

Glasilo Občine Mislinja izhaja 4 x letno in ga prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini.

Telefon: (02) 88 57 342
Telefaks: (02) 88 57 340
E-pošta: obcina@mislinja.si
www.mislinja.si

Izdajatelj: Občina Mislinja, Šolska cesta 34, 2382 Mislinja
Naslov uredništva: Šolska cesta 34, 2382 Mislinja
Elektronska pošta: nasaobcina@mislinja.si
Odgovorna urednica: Aleksandra Čas
Uredniški odbor: Mojca Bevcar, Aleksandra Čas, Žiga Šilak, Metka Vogrinec
Jezikovni pregled: Maja Martinc
Avtorji fotografij: avtorji člankov, arhiv Občine Mislinja, arhivi društev
Oblikovanje in prelom: Modriš Anton Hozjan s. p.
Tisk: GrafiKa Gracer d. o. o.
Naklada: 1600 izvodov

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 362.

Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka. Članki niso honorirani in ne odražajo nujno mnenja in stališča članov uredniškega odbora. Pred objavo v glasilo so vsi članki lektorirani.

ISSN 2232-3082

9 772232 308001

uvodnik

Srčnost in inkluzija

Pa smo jo dočakali. Dobro staro pomlad. Vanjo smo občanke in občani naše občine stopili po pestrem zimskem dogajanju, ki se je pričelo z običajem obiska kolednikov in se nadaljevalo z osrednjimi dogodki v počastitev kulturnega praznika ter s sproščenim in dobro obiskanim pustnim karnevalom, kjer smo lahko občudovali domišljijo posameznikov in skupin, ki še znajo vložiti svoj trud in čas v pripravo domiselnih kostumov. Pestro dogajanje smo beležili tudi na področju delovanja lokalnih društev, Turistično društvo Mislinja je pred kratkim obeležilo 40 let svojega delovanja, Babnikova godba pa je poskrbela za svoj podmladek, saj je konec januarja z delovanjem pričel tudi Mlajši pihalni orkester Babnikove godbe.

Tudi Občina Mislinja v prvih treh mesecih beleži nekaj dokončanih projektov. V začetku marca je bila v uporabo predana prenovljena šolska kuhinja, ki je bila kot pomemben obrat javne prehrane nujno potrebna posodobitve. Prav gotovo so je najbolj veseli njeni uporabniki, ki učenecem priskrbijo topel obrok hrane, kar, žal, ponekod ni tako samoumevno. Kdaj in koliko toplih obrokov ob obilici vsakodnevnih opravil so bili deležni naši predniki, ki so živeli na planjah, pa lahko preberete v pogovoru z Jožetom Plazovnikom, ki izhaja z manjše kmetije Arner, p. d. pri Štantmanu, v Razborci. Dejstvo, da

so imeli do šole v Šentilju dve uri hoda, in da so morali vodo v hišo nositi v vedrih na glavi iz 100 m oddaljenega potoka, si danes težko predstavljamo. Da pa so med pašo na Brešerjevem srečevali tudi medveda, je pa dandanašnji sploh nepredstavljivo. Ne le časi, tudi naše okolje in s tem celoten ekosistem, se spreminjata z veliko naglico, bitka zanju pa bo očitno naložena predvsem na pleča prihodnjim generacijam.

Vzpodbuda za razvoj v pravo smer je letošnja plaketa Zlatega kamna, ki jo je naša občina prejela, ko se je kot najboljša med vsemi koroškimi občinami prebila v finale tega sistema za spodbujanje in spremljanje razvoja na ravni lokalne samouprave. Ena od nalog občin je tudi zagotavljanje pogojev za dobro življenje občank in občanov, kar lahko razumemo na več nivojih, odvisno od potreb, ki jih kot občani neke občine tudi najbolj koristimo. Vsi pa smo vsak dan tako ali drugače udeleženci v lokalnem prometu, kjer moramo biti mlajši še toliko bolj strpni do tistih starejših udeležencev v prometu. Le-ti so se lahko pred kratkim seznanili z več koristnimi informacijami, saj je bila v občini zanje organizirana poučna tematska delavnica.

Ker je nedavno minil 21. marec, dan, ki ga po svetu namenimo osebam, rojenim z Downovim sindromom, naj izpostavim besede občanke Ivanke Šošter, mame Alena, downčka kot sama simpatično poimenuje osebe s tem sindromom, ki se sprašuje o inkluziji: »Ali kdo v strokovnih krogih, predvsem med načrtovalci gradnje občinske infrastrukture, razmišlja o varovanih stanovanjih, kjer bi lahko osebe z motnjo v duševnem razvoju s pomočjo osebnih asistentov enakovredno zaživele in bile vključene v družbo sovaščanov ter opravljale manjša, nezahtevna dela v svoji okolici?« To bi morala biti ena od prioritet vsake občine, saj beseda inkluzija, ki jo tako radi uporabljamo, vse premalokrat pa tudi udejanjamo, pomeni ravno to, vključenost. Prav gotovo inkluzija v mavričnem 21. stoletju, ko naj bi vendar živeli brez predsodkov in nestrpnosti, ne bi smela biti več le iluzija. Morali bi jo znati tudi živeti, kajne?

Drage občanke in dragi občani, ostanite srčni in inkluzivni, do sebe in vseh okoli vas.

Vse dobro želim.

a Aleksandra Čas

Prenova kuhinje v Osnovni šoli Mislinja

V začetku marca je bila v uporabo predana prenovljena kuhinja v Osnovni šoli Mislinja. Na nujnost posodobitve je že nekaj let opozarjala inšpekcija, ki preverja obrate javne prehrane. Projekt je zajemal celovito prenavo kuhinje, ki se nahaja v kletnih prostorih OŠ Mislinja in je bil skrbno načrtovan po standardih za varno prehrano (HACCP).

Na obstoječi lokaciji kuhinje smo uredili nova delovna področja v skladu z zahtevami šole in veljavnimi predpisi. Cilj prenove je bil povečati kuhinjske prostore, kar smo dosegli s selitvijo vrta v Šentlenart, povečati prostore je-

Predaja kuhinje v uporabo

Rušitev tlakov

dilnice, funkcionalno urediti nove komunikacijske poti in prostore za osebje. V sklopu prenove je bilo potrebno kuhinjske prostore ločiti od ostalih delov jedilnice in šole.

Gledano bolj podrobno, smo uredili servisne klančine, zunanji nadstrešek za dostavo hrane, izvedena je bila zamenjava talnih, stenskih oblog, stropov, zamenjali smo tehnološko opremo kuhinje, vzpostavili nov sistem za prezračevanje in hlajenje prostorov, izvedli nove pregradne stene z drsnimi vrati, zamenjali stavbno pohištvo, vgradili lovilce maščob, prenovili elektro instalacije, vodovod, kanalizacijo itd.

Polaganje instalacij za nov termoblok

Izvedba pregradnih sten

Zunanja enota klimata za prezračevanje in rekuperacijo

Termoblok in prezračevalni strop

Investicija, vredna skoraj milijon evrov, je ena večjih v zadnjih letih, potrebno pa je poudariti, da je zmogljivost kuhinje zasnovana na način, da upošteva pripravo hrane tudi za bodoči vrtec, kar bo ob predvideni novogradnji vrta pomenilo privarčevanje visokih finančnih sredstev.

Ker se je dokončanje investicije zamaknilo in je bil zagon kuhinje izveden precej kasneje od načrtovanega, se za strpnost zahvaljujemo učenkam in učencem, kuharjem in ostalemu osebju Osnovne šole Mislinja.

a Boris Kamenik

Hladilne komore za skladiščenje

Občina Mislinja finalistka Zlatega kamna 2023

Občina Mislinja se je kot najboljša med Koroškimi občinami uvrstila v finale izbora Zlati kamen, sistema za spodbujanje in spremljanje razvoja na ravni lokalne samouprave. Zlati kamen meri na tisto, čemur so lokalne skupnosti namenjene: zagotavljanju pogojev za dobro življenje. Osnovni kriteriji med odločevalci so bili odpornost, preboj in povezovalnost v občini in naša občina je prejela plaketo za razvojni prodor 2023 v regiji od Koroške do Posavja. Zlati kamen je osvojila Občina Kozje, ki ji iskreno čestitamo.

Sofinanciranje cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu v letu 2023

Občina Mislinja bo tudi v letu 2023 subvencionirala 50 % cene prve in druge doze cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu za otroke in odrasle.

Cepljenje bodo izvajali v Zdravstvenem domu Slovenj Gradec ter v zasebni splošni ambulanti Leonarde Pirmanšek, dr. med. Za termin cepljenja se je potrebno predhodno naročiti pri omenjenih nosilcih cepljenja.

naša občina

Plan odvoza grezničnih gošč za leto 2023

V skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21) izvajalci obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja izvajamo storitve prevzema grezničnih gošč in muljev iz malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN). Storitve izvajamo skladno s terminskim planom enkrat na tri leta. V letu 2023 bomo izvajali storitve po naseljih:

	Mestna občina Slovenj Gradec	Občina Mislinja
Marec	Stari trg	Srednji Dolič
April	Stari trg	Srednji Dolič
Maj	Stari trg	Tolsti vrh, Spodnji Dolič
Junij	Sele, Francetova cesta	Razborca
Julij	Vrhe	Završe
Avgust	Vrhe, Podgorska cesta	Završe
September	Podgorje	Završe
Oktober	Podgorje, Golavabuka	Velika Mislinja

kotiček za prometno varnost

Postavitev prikazovalnika hitrosti v Stražah

Javna agencija Republike Slovenije za varnost v cestnem prometu je v novembru razpisala javni poziv za brezplačni najem prikazovalnika hitrosti. V Občini Mislinja smo se odločili, da bomo kandidirali na razpisu in za postavitve prikazovalnika hitrosti, z vidika slabe prometne varnosti, izbrali cestni odsek glavne ceste Slovenj Gradec–Mislinja v naselju Straže pred križiščem glavne ceste in javne poti proti Mrakovemu jarku. Na tem odseku smo že v letu 2016 v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav namestili aktivno prometno signalizaci-

jo COPS & ROAD, ki s svetlobnimi znaki opozarja na prisotnost vozil pri vključevanju s stranske na glavno cesto in vozilom pri vključevanju v promet s stranske na prednostno cesto, na približevanje vozil na glavni cesti v obeh smereh. Omenjeni sistem ima tudi možnost beleženja podatkov o hitrostih vožnje na glavni cesti. Iz pridobljenih podatkov ugotavljamo, da največji problem za prometno varnost še vedno predstavljajo prekoraitve hitrosti, ki je omejena s prometno signalizacijo na 70 km/h. Prekomerna hitrost vožnje je bila tudi poglaviti vzrok

Prikazovalnik hitrosti na glavni cesti v naselju Straže (foto: Jože Tasič)

hude prometne nesreče s smrtnim izidom v avgustu 2022 v naselju Straže. Z željo po dodatnih preventivnih ukrepih, ki bi omilili neugodno statistiko hitrostnih prekorajev, smo v dogovoru z Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Mislinja izbrali lokacijo postavitve prikazovalnika hitrosti pred križiščem za naselje Završe proti Mrakovemu jarku iz smeri Dovže–Mislinja, kjer je obstajala možnost priključitve na električno omrežje javne razsvetljave. Po določi-

tvi najustreznejše lokacije smo oddali prijavo na javni razpis, na katerem smo v začasni brezplačni najem uspešno pridobili prikazovalnik hitrosti, ki smo ga namestili v decembru 2022.

Vsekakor se zavedamo, da zadnji preventivni ukrep ne predstavlja dokončne rešitve prometne situacije na odseku glavne ceste v naselju Straže. Zato si prizadevamo za čimprejšnjo temeljito rešitev trenutnega stanja z rekonstrukcijo cestnega odseka, ki vključuje ureditev križišča za zagoto-

vitev preglednosti v vseh smereh in izgradnjo površin za pešce za varen dostop do bližnjih avtobusnih postajališč. S tem namenom je bil na podlagi predhodne projektne naloge Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo izdelan projekt rekonstrukcije križišča v Stražah. Trenutno potekajo razgovori s posameznimi lastniki zemljišč, na katerih bodo potrebni posegi za rekonstrukcijo cestnega odseka.

a Bogdan Slemenik

kotiček za prometno varnost

Parkiraj izgovore drugam! Ne na mesta, rezervirana za invalide.

Vozniki se premalo zavedamo, da so med nami v prometu tudi invalidi. Potrebno jim je posvetiti dodatno pozornost v prometu, predvsem omogočiti parkiranje na mestih, ki so rezervirana za njih. Zavedajmo se, da so takšna parkirna mesta širša zaradi lažjega vstopa in izstopa iz avtomobila in ne zato, ker bi bili invalidi nerodnejši vozniki.

Medobčinsko redarstvo izvaja inšpekcijski in občinski redarski nadzor tudi na območju občine Mislinja. Verjetno jih najbolj opazimo pri nadzoru mirujočega prometa – parkiranih vozil. Poostren nadzor še posebej izvajajo glede na upravičeno parkiranje na parkirnih mestih, rezerviranih za invalide. Na teh je parkiranje dovoljeno le upravičencem z veljavno parkirno karto, ki jo je izdala upravna enota in ki mora biti prosto vidna skozi vetrobransko steklo vozila. Poleg upravičenca sme parkirno karto uporabljati tudi spremljevalec, ki vozi in spremlja imetnika parkirne karte. Seveda lahko upravičenci parkirajo tudi na parkirnem mestu, ki ni označeno za invalide. Če v takem primeru želijo uveljavljati pravice, ki jim jih daje izdana parkirna karta, je obvezno vozi-

Nedovoljeno parkiranje na mestih za invalide pomeni globo 200 evrov

lo označiti z veljavno parkirno karto. Osebe z izdano parkirno karto lahko za največ dve uri parkirajo vozila tudi na krajih, kjer to sicer ni dovoljeno, vendar le, če tako parkirano vozilo ne ogroža oz. ne ovira ostalih udeležencev v prometu.

Preglavice invalidom povzročimo tudi drugi vozniki, ki sicer res parkiramo na ustreznem mestu, vendar zelo površno ter malomarno in je naše vozilo preblizu parkirnega prostora, namenjenega invalidom.

Kako? Takšnih primerov je več:

- če vozilo s stranskim dvigalom stoji na prostoru za invalide, na sosednji prostor pa parkira vozilo, ki prevozi rumeno črto, invalid ne more vstopiti v svoje vozilo, saj sta avtomobila preblizu;
- če je vozilo s stranskim dvigalom na prostoru za invalide, zraven pa nekdo parkira na rumeni otok, invalid ne more v svoje vozilo;
- če invalid parkira na prostor za invalide ob črtah za prepoved parkira-

nja, ki razmejujejo parkirišče in cesto, in na ta del nekdo nedovoljeno parkira, invalid ne more vstopiti v svoje vozilo;

- če je vozilo z zadnjim linearnim dvigalom parkirano na bočnem mestu za invalide, zadaj pa nekdo parkira na rumene črte, torej je avtomobil preblizu, invalid prav tako ne more v svoje vozilo.

Da ne omenjam potem dolgega (tudi večurnega) čakanja invalida na

voznika nepravilno parkiranega vozila, da se vrne in odblokira invalidovo vozilo. Pomisli, preden (za)parkiraš!

Bodimo zato obzirni do invalidov. Omogočimo jim parkiranje in nemo-teno uporabo parkirnih mest, rezerviranih zanje.

a Jože Tasič, SPV Mislinja

kotiček za prometno varnost

Delavnica za starejše udeležence v prometu

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Mislinja je v četrtek, 16. marca 2023, v sejni dvorani Lopan v Mislinji pripravil delavnico za starejše udeležence v prometu. Ob sodelovanju Društva upokojencev Mislinja, Društva invalidov Mislinja, Društva šoferjev in avtomehanicov Mislinja, Policijske postaje Slovenj Gradec, Koroškega društva za zdravje Kovita ter šol vožnje Relax in Felix je več kot 60 slušateljev prisluhnilo različnim zanimivim temam. Policist Matej Mori je predstavil lokalne prometne zagate in napake, ki jih pri tem delamo, Miroslav Črešnik in Oto Ramšak (Šola vožnje Relax) sta dala poudarek predvsem na primernem obnašanju starejših v prometu, prometnim predpisom ter novostim v prometu in kako pravočasno

Prejemniki priznanj Javne Agencije Republike Slovenije za varnost v prometu: Milan Merzdovnik (srebrni znak AVP), Bogdan Slemenik (zlati znak AVP) in Matej Mori (bronasti znak AVP)

prepoznati znake, ko naše sposobnosti niso več enake kot pred leti. Zdravnica Cirila Slemenik Pušnik, dr. med. spec., prim. iz društva Kovita, pa se je posvetila vplivu zdravil na voznike, saj imajo ta različno močne vplive na naše sposobnosti in reakcije med vožnjo. Na delavnici je župan Občine Mislinja Bojan Borovnik podelil priznanja Javne agencije Republike Slovenije za varnost v prometu, ki so ga za svoje delo na področju varnosti v prometu prejeli: Bogdan Slemenik (zlati znak AVP), Milan

Merzdovnik (srebrni znak AVP) in Matej Mori (bronasti znak AVP). Ob koncu predavanja so predstavniki šol vožnje Relax in Felix na avtomobilih pred dvorano prikazali slušateljem pravilno nastavitve sedeža, ogledal ..., kar je pomembno za našo varnost. Obiskovalci so se lahko prijavili na brezplačno učno uro vožnje v svojem avtomobilu z inštruktorjem, kar sta omogočili imenovani šoli vožnje. Preizkusili so lahko opravljanje alkotesta, vsem pa je bilo brezplačno na voljo kar nekaj preventivnih pripo-

močkov, kot npr. odsevnik, testerji alkoholiziranosti za enkratno uporabo, odsevni brezrokavniki ... Odziv med prisotnimi je bil zelo pozitiven, kar kaže na zanimivo izbrane in predstavljene teme ter potrebo po tovrstnih dogodkih v lokalni skupnosti.

Delavnica je bila posneta in si jo lahko ogledate na občinskem YouTube kanalu.

a Jože Tasič
predsednik SPV Mislinja

Dobra udeležba na delavnici kaže veliko zanimanje za tovrstne teme med vozniki.

mislinjske zgodbe

O življenju na Arnerjevem in na pohorskih planjah

Po pripovedovanju Jožeta Plazovnika je zapisal Matjaž Jež.

Jože Plazovnik je bil rojen 25. 6. 1950 na kmetiji Arner po domače, v Razborci 29. Danes živi nekoliko nižje, v Razborci 27, po domače pri Štantmanu. Jožetova pripoved se nanaša na prva leta po drugi svetovni vojni.

Arner je bila manjša kmetija na 1.070 m nadmorske višine z okrog 10 ha zemljišča; gozda, travnikov in njiv. Vse je bilo v strmini. Družina je štela šest članov, starša in štiri otroke. Jože je bil drugi po vrsti, tri leta mlajši od prvorojene sestre. Do šole, ki je bila sprva v župnišču v Šentilju, je bilo dve uri hoda. Po letu 1960 je hodil v novozgrajeno šolo v Mislinji. Doma so imeli dve kravi za mleko in kako tele. Vedno so imeli po dva parava volov, ene težje in druge lažje in mlajše, junce. Težki voli, ki so bili kakih 10 let stari, so imeli tudi po 1.000 kg vsak. Imeli so tudi po 10 ovac, kakega prašiča in kure. Živino so pasli v bližini na fratah in robovih, na planje pa so hodili kositi. Na poljih so sejali rž, ajdo, oves, in pšenico. Sejali so ozimna in jara žita, pa tudi »rips«

Planje na Kopah od Partizanke (levo zgoraj) do Pungarta (desno spodaj), kot jih prikazuje franciscejski kataster iz leta 1825. Naravoslovec G. Mally je leta 1837 svoje vtise ob vzponu na Veliko Kopo zapisal takole: Kake pol ure pod vrhom se rast drevja ustavi, uspevajo pa borovnice, arnika in panonski svišč, najdemo pa tudi islandski lišaj in še druge mahove, ki jih drugje ni videti.

ali riček, za olje. Zelenjavo so gojili v ograjenem vrtu, ki ga je v glavnem obdelovala mama. Gojila je solato, peteršilj, korenje, grah in fižol. Fižol ni dozorel vedno, ampak samo če je bilo ugodno leto. V vrtu so sejali tudi zelje, sadike pa so presadili na del njive, ki so mu rekli kapus. Oblačila so imeli iz volne, vsa je spletla mama doma. Vodni izvir je bil približno 100 m

pod hišo, tako da so vodo nosili domov v vedrih na glavi. Na Arnerjevem so prenehali gospodariti po mami ni smrti, leta 1970. Potem je Jože nekaj časa živel na Legnu in na Tolstem vrhu, kjer je bil na očetovi domačiji, pri Pavluhu po domače. Od leta 1973 živi na Štantmanovem.

S košnjo travnikov so navadno pričeli po antonovem, to je po 13. ju-

Jože Plazovnik februarja 2023

niju. Najprej so pokosili vse okrog hiše, potem pa so nadaljevali na planjah, od Pungarta preko Velike in Male Kope do Partizanke. Manjša območja so se imenovala Rudarske ute, Krukla in Pezdica. Zadnja leta so kosili tudi na Črnem vrhu. Planje so bile v tistih letih državne, pred vojno pa so bile Lužnikove. Lužnik je bila velika kmetija v Dovžah, kjer so se pisali Čas (opomba). Ker so Plazovniki imeli dovolj površin za košnjo, so na isti površini kosili samo vsako drugo leto. Tako je zraslo več trave in so več nakosili. Letno so spravili domov po 23 »žlajfov« sena. Delali so velike, po 8 m dolge »žlajfe«. Navadno sta kosila sama z očetom, včasih pa so dobili še nekaj koscev za pomoč. Koscev se ni plačevalo, ampak je bilo potrebno z delom odslužit. Za košnjo jim ni bilo potrebno nič plačati, ker so spravljali les za »gozdno«. Značilni dan košnje je Jože opisal tako. Vstajali smo ob treh. Najprej je bil zajtrk (fruštik), in sicer ajdovi žganci z »grumpi« in mlekom. Potem smo šli kosci peš na planino, do koder je bila dobra ura hoda. Tja smo prišli, ko je bilo že svetlo in ko je bila trava še rosna. Kosili smo do kakih desetih, potem pa je bila malica (iz nahrbtnika). Navadno so jedli suho svinjsko meso ali »špeh« in rženi kruh. Pili so domači mošt. Vedno je bilo zraven tudi žganje. Potem so na-

daljevali s košnjo do poldneva. Takrat so prišle ženske in prinesle »južino«. Nosile so v večjih košarah, tako da je vsaka držala za en ročaj. V košari je bil večji lonec, navadno z ovčjo obaro (ajmoht). Ovčje meso se je najprej namakalo v kisu, da ni imelo močnega vonja, šele po tem se je pripravila obara. Včasih je bila zraven tudi orehova potica, saj so imeli svoje orehe. Po kosilu so šle ženske grabit in sušit, kosci pa so nadaljevali s košnjo. Ker so kosili dvoletni volčič, so nakosili debelejšo plast in je bilo šele naslednji dan dovolj suho, da so ga spravili domov. Zato so šele naslednje jutro peljali na planino tudi »podev« in vole. Takrat so najprej nakosili za novo količino, potem pa so pospravili seno prejšnjega dne. Ko so nalagali »žlajfe«, so bili voli izpreženi in so se pasli v bližini.

Seno so spravljali do »žlajfov« s »ste-lo« – vzeli so po dve smrekovi veji, na kateri so naložili seno in vlekli po tleh. Iz bolj oddaljenih delov so vlačili z garami (manjše enoosno vozilo). Gare so bile lojtrske in z ojem, da so lahko zapregli vole. Ko so jih naložili, so dali na vrh žrt in tovor pošteno povezali. Pri tem so si pomagali z mango (vzvod) in z leseno pripravo, ki so ji rekli hlapec. Ko so »žlajfe« pripeljali domov, je bilo navadno že pozno in takrat so seno pospravili šele naslednji dan. Razporedili so ga na gumno in parno, na peter pa je šla navadno ota-

va. Tako se je potem vrstilo celo sezono košnje. Prekinili so samo, kadar je bilo slabo vreme. Na planjah so kosili do leta 1969, ko je šel Jože k vojakom. Občasno je tam kosil za druge tudi po letu 2000, na zadnje leta 2010. Jože je bil v službi samo 3 leta in pol, sicer je v glavnem delal v gozdovih kot gozdni delavec ali pa je kmetom pomagal pri kmečkih delih. Vole so imeli doma do očetove smrti, leta 1989.

Značilno za manjše kmetije je bilo, da so pozimi za dodatni zaslužek spravljali les s planine. Zato so imeli vole. Dokler ni bilo snega, so vlačili s podeli, potem s kratkimi sanmi, ki so jim rekli poki, tudi »šlite«. Vlačili so do »križa« ali do Lužnikove žage v dolini, kjer je bil prostor za skladiščenje hlodovine. Od tam naprej so les prevažali prevozniki z vozovi in konjsko vprego. To so bili navadno kmetje iz Dovž. Vozili so v glavnem za »gozdno« (Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec). Imeli so vole različnih pasem, ki so bili tudi različnih barv. Zelo temnemu volu so rekli Muri, svetli je bil navadno Sivec, imenovali pa so jih tudi Bauh in Irh. Vole so sami podkovali. Za ta namen so imeli prešo, lesen okvir, v katerega so vola privezali, da je med podkovanjem miroval. V Dovžah ni bilo kovača, zato so hodili po podkve v Graben h kovaču Zimrajhu, ki se je pisal Robnik.

Štantmanovo v Razborci februarja 2023

Na planje so hodili nabirati arniko, brusnice (natek), črnice, gobe in pljučnik, islandski lišaj. To so prodali na odkupni postaji v Dovžah, da so imeli denar za šolske potrebščine. Nekoč, okoli leta 1960 ali 1963, jih je na Brešerjevem med pašo napadel medved, ki pa ga je najstarejši vol od-

ločno pregnal. Naslednjič jih je obiskal medved, ko so pasli ovce. Takrat je eno ubil, eno pa ranil, preden so ga pregnali.

Opomba: Pred drugo svetovno vojno je bil večinski lastnik planj in gozdov na tem območju Franc Čas, po domače Lužnik, ki je imel veli-

ko kmetijo in žago v Dovžah. Leta 1935 je pohorsko posest kupil od grofa Thurna, pred tem pa je pripadalo Legenski graščini.

a Matjaž Jež
Društvo Narava Pohorja

mislinjske zgodbe

Na prizorišču poslednjega boja Pohorskega bataljona

Letos mineva 80 let od dneva, ko je legendarni Pohorski bataljon bil svoj poslednji boj pri Treh žeblih na Osankarici. Po dveletnem premoru zaradi pandemije se je letos na prizorišču tega boja zbrala množica nad 3.000 pohodnikov in na komemorativnem srečanju obudila spomine na ta tragični dogodek iz naše polpretekle zgodovine.

Tudi letos smo se Mislinjčani v organizaciji Združenja za vrednote NOB odpravili na to prireditve. Z nami so potovali tudi župan Občine Mislinja Bojan Borovnik, predsednik Združenja za vrednote NOB Andrej Borovnik, častni občan občine Mislinja Marijan Križaj, predsednica Društva upokojencev Mislinja Alma Kočnik, pridružila pa se nam je skupina gornikov, oblečenih v njihove uniforme.

Ob tej priložnosti je prav, da obudimo spomine na legendarni boj Pohorskega bataljona, v katerem so padli domala vsi borci tega bataljona. Preživel je le Franc Kunaver - Sulc, ki je bil v boju hudo ranjen in so ga nato Nemci kot talca ustrelili julija leta 1943.

Bitka se je pričela 8. januarja 1943, ko je več kot 2.000 Nemcev z njihovimi pomagači obkolilo zimski tabor Pohorskega bataljona. Pričela se je nenakana bitka, v kateri sta padla tudi dva naša domačina Zdravko Čebular in Ernest Prevolnik, med padlimi par-

tizani pa so poleg legendarnega očeta Šarha padli trije njegovi mladoletni otroci: Vanček, star 16 let, štirinajstletni Lojzek in najmlajši dvanajstletni Pepček. V neenakem boju je v tem boju padlo 19 nemških vojakov, 31 nemških borcev pa je bilo ranjenih. Trupla padlih partizanov so nato z lojtrskim vozom popeljali v Slovensko Bistrico in jih tam razkazovali, da bi na ta način zastrašili domače prebivalstvo. Nato so jih peljali v Avstrijo in njihova trupla tam pokopali.

Ivanka Kamnik, sicer predsednica Združenja za vrednote NOB iz Pameč, je po vojni preživljala svoja mladostna leta v Slovenski Bistrici. Pripovedovala nam je tudi o tem, kako so se šoloobvezni otroci vozili na takratne poveljne proslave pri Treh žeblih in s kakšnim ponosom in spoštovanjem so domačini vedno govorili o padlih borcih Pohorskega bataljona.

Letošnje prireditve so se udeležili tudi nekateri vidni predstavniki javnega in političnega življenja. Tako smo tam srečali slavnostno govornico predsednico države Natašo Pirc Musar, nekdanjega predsednika Milana Kučana, evropska poslanca Milana Brgleza in Matjaža Nemca, poleg njih pa še številne župane občin, ki gravitirajo na območjih, kjer je deloval Pohorski bataljon.

Predsednica Pirc Musar je v svojem nagovoru posebej izpostavila dejstvo,

Slavnostna govornica predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar

da bi bila brez NOB, s katerim smo se uspešno zoperstavili okupatorju, naša prihodnost drugačna. Vloge NOB v uporuh proti okupatorju in njenega pomena za samostojnost Slovenije ni mogoče zanikati.

Na dan letošnje komemoracije pri Treh žeblih so se na tradicionalno pot »Po poteh Pohorskega bataljona« od Peska do Osankarice odpravili tudi številni planinci. Med njimi je bila tudi ekipa mislinjskih planincev, ki so se nam pridružili na prireditvi.

O pomenu in moralnih vrednotah tega dogodka iz preteklosti je nekdo zapisal:

Skupinska fotografija udeležencev prireditve

»Uničenje Pohorskega bataljona je bil izraz moralne moči naroda, ki se bojuje za svobodo. Nihče ni prosil za milost in vsi so se bojevali do zadnjega: moški, ženske, otroci, komunisti in nekomunisti. To je herojsko dejanje, ki ne sme nikdar utoniti v pozabo.«

80 let od tragičnih dogodkov v Završah

Pred 80 leti je deveti dan po padcu Pohorskega bataljona pri Treh žebelih v Završah nad Mislinjo padlo še preostalih 7 borcev tega bataljona. Ta skupina partizanov je v času tragedije, ki se je zgodila pri Treh žebelih, patroljirala na mislinjskem območju. Takrat so bili ti borci že seznanjeni s padcem bataljona na Pohorju, zato so se iz Gornjega Doliča podali do Završ, kjer so nameravali prenočiti v župnijskem skednju, da bi se naslednji dan podali proti Koroški in tam navezali stike s partizani s tega območja. Z nji-

mi je bil tudi domačin, ki je med potjo izginil. Ta se je odpravil v Mislinjo in na orožniški postaji izdal omenjeno patroljo. Nemci so takoj formirali skupino, v katero so bili vključeni tudi nemški policisti in vojaki kolesarskega voda iz Slovenj Gradca. Že v zgodnjih jutranjih urah 17. januarja 1943 je 120 oboroženih vojakov krenilo na hajko v Završe. Prvi strel je padel, ko so nemški vojaki pričeli obkoljevati senik. Partizani, med katerimi je bilo tudi partizanka Pepca, so se odločili, da se bodo poizkušali prebiti v smeri bližnjega gozda. To jim zaradi velikega števila nemških vojakov ni uspelo in so tako padli pod njihovimi strelji. Eden izmed partizanov je bil močno ranjen v nogo in roko in so ga nemški vojaki zajeli, dva mlada borca pa sta si sama vzela življenji, da ne bi padla v roke sovražnikom. Hlev so Nemci požgali, domačega župnika pa so odpeljali v koncentracijsko taborišče.

Marijan Križaj je obudil spomine na dogodke iz polpretekle zgodovine.

Domačini so na prizorišču tega tragičnega dogodka postavili spomenik, na katerem so zapisana imena 6 borcev in borke. Spomenik vzorno vzdržuje OO ZB za vrednote NOB Mislinja. Leta 2019 so se organizatorji odločili, da bodo vsako leto pripravili spominsko slovesnost ob spomeniku. Pohodnikom se redno pridružujejo tudi planinci PD Mislinja, ki prihajajo na to prireditev peš iz smeri Mislinje.

Letošnja spominska slovesnost je bila v soboto, 14. januarja, poleg vsakoletnih pohodnikov pa smo na prireditvi videli tudi častnega občana občine Mislinja Marijana Križaja, ki je ob tej priložnosti spregovoril prisotnim in tako obudil spomine na te tragične dogodke. Ob spomenik je delegacija pod vodstvom podžupana Jaka Šilaka položila spominski venec, predsednik OO ZB za vrednote NOB Andrej Borovnik pa je v imenu organizacije pozdravil udeležence prireditve.

a Mirko Tovšak

Župan Bojan Borovnik polaga žalni venec ob spomeniku padlih borcev

Spominski pohod v Završe

mlad.si

Novičke sončnega škrata Sončni škrat telovadi

Gibanje je otrokova primarna potreba in eno najpomembnejših področij otrokovega razvoja. Strokovnjaki že nekaj časa poudarjajo, da gibalne aktivnosti podpirajo optimalen kognitivni in socialno-čustveni razvoj otroka. Zato smo v VVZ Slovenj Gradec letošnje leto izbrali gibanje, telesni in motorični razvoj kot prednostno področje (poleg grafomotorike in govora).

Strokovne delavke v vrtcu vsakodnevno načrtujemo gibalne aktivnosti in jih medpodročno povezujemo. Običajno dan začnemo z jutranjim razgibavanjem. Tekom dneva izvajamo gibalne minute (ples, raztezne vaje, aktivnosti za izboljšanje ravnotežja, koordinacije, moči in gibljivosti), pravljico jogo ter masažne vaje za sprostitiv in umiritev. Vsakodnevno otrokom omogočamo gibanje na prostem. Dejavnosti obogatimo z različnimi didaktičnimi pripomočki ali pa uživamo ob premagovanju naravnih izzivov (gibanje na snegu, v gozdu ...). Otroci ob tem zelo uživajo, se veliko smejejo, drug drugega spodbujajo in razvijajo zanimanje vase. So ustvarjalni in v igro aktivno vključeni. Vzgojiteljice se zavedamo, da pomembno vplivamo na otrokov razvoj, zato imamo v ta namen tudi redna izobraževanja, na katerih spoznavamo inovativne pristope in pripomočke ter predloge, kako ravnati v primeru težav v gibalnem razvoju.

V letošnjem šolskem letu smo že sodelovali z atletinjo Jernejo Smonkar, ki je za otroke pripravila zanimiv poligon. Plesali smo skupaj z Mojco Robič. V preteklem mesecu pa so se predšolski otroci odpravili na smučišče Rimski vrec – Kotlje, kjer so usvajali večine smučanja. V prihod-

Igra na snegu

V telovadnici

nje se že veselimo tudi plavalnega tečaja.

Zaposleni v vrtcu smo otrokom vzgled. Zato tudi mi, v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja, izvajamo »Gibalne minute za zaposlene«. Družimo se ob odbojki, jogi, pohodih na bližnje hribe in telovadbi za krepitev in ohranjanje zdrave hrbtenice ter večjo gibljivost celotnega telesa. Prav tako skrbimo za zdravo in raznovrstno prehrano.

Naj vas spomnim še na gibalno-razjalne igre, ki vas bodo popeljale med lepe spomine in hkrati spodbudile, da otroke povabite k igri. Saj se še spomnite kako se igramo: bela lilija; gnilo jajce; ristanec; dan/noč; konjiček, kdo te jaha?; ali je kaj trden most?; slepe

miši; usa, usa, usasa; lisička, kaj rada ješ?; figure metat; pepček; pika stoj; ti loviš ... Želimo vam veliko zabave pri igri, kjer potrebujete le dobro voljo in kanček otroka v srcu.

a Vzgojiteljica Metka Mlinšek

Smučarski tečaj

BRSTičke Mednarodna izobraževanja

V lanskem šolskem letu je naša šola pridobila akreditacijo projektov Erasmus+ in bo veljala med letoma 2022 in 2027. Z njeno pridobitvijo stopa Osnovna šola Mislinja na nivo, višji od sedanjega. Odobritev je potrditev več kot 12-letnega uspešnega in kontinuiranega dela šole v mednarodnih projektih in odlično začrtane vizije za prihodnost, hkrati pa nova zaveza, da ohranimo primat šole z veliko količino mednarodnega sodelovanja v regiji in tudi v širšem okolju.

Delavci šole se bodo tako, znotraj projekta »Če si jezikovni frik, ti je IKT trik«, vse do leta 2027 strokovno usposabljali in izpopolnjevali svoje znanje ter krepili poklicne kompetence v mednarodnem okolju. Iz tujine se je prva skupina strokovnih delavcev že vrnila.

Med 2. in 9. 10. 2022 sem se v Dublinu na Irskem udeležil seminarja na temo projektnega učenja (Project-based learning). Seminarja so se udeležili učitelji iz različnih evropskih držav. Udeleženci so prihajali iz Hrvaške, Češke, Grčije in Nizozemske. Glavni cilji so bili spoznati načine, kako organizirati projektno učenje, kako motivirati učence za delo na projektih, jim pomagati pri razvijanju spretnosti kritičnega mišljenja, sodelovalnega dela, načrtovanja in izvedbe načrtov in idej

ter jih predstaviti javnosti. Prav tako je bil namen seminarja izboljšati digitalne kompetence udeležencev in utrditi znanje angleščine. Udeleženci seminarja smo bili postavljeni v vloge učencev. Na začetku seminarja smo izbrali temo, na katero smo izdelali izobraževalno igro. Po dolgem premisleku, debatah in predstavitev smo izbrali temo socialnih omrežij in vpliv teh na naše življenje. Tekom seminarja smo iskali dobre in slabe lastnosti socialnih omrežij, debatirali o možnih rešitvah, kako uravnesiti »pravo« življenje in življenje na internetu, izdelali prototip izobraževalne igre ter jo ob koncu seminarja tudi poizkusili zaigrati. Seminar je bil izredno dobro organiziran in tudi odlično izpeljan. Učenje je potekalo skozi projektno delo.

Seminar mi je dal nov vpogled v projektno delo, kako zastaviti načrtovanje in kako izpeljati delo do konca. Pridobljene izkušnje že vnašam v svoj izobraževalno-vzgojni proces. Navezal sem tudi osebne in profesionalne stike z ostalimi udeleženci. Prepričan sem, da bomo sodelovali tudi v prihodnosti.

Ker pa seminar ni potekal ves dan, sem imel možnost ogledati si tudi mesto Dublin in njegovo okolico. Ker je mesto ob Atlantskem oceanu, je vreme zelo nepredvidljivo. Sonce in dež se menjata skoraj vsako uro. Vsekakor priporočam ogled mesta.

a Bojan Kašuba

Zame je bila to neprecenljiva izkušnja. Že sama priprava in potovanje na

Tenerife sta mi dala nova znanja in veščine, ki jih pri individualnem izzivu nujno potrebuješ. Vsekakor je to pobeg iz cone udobja z mislijo na strokovno rast. Izkušnja, ki mi je bila omogočena, mi je potrdila marsikaj dobrega, kar se dogaja v našem šolstvu, dala precej novih idej za izboljšanje pedagoške prakse, ob tem pa sem veliko pridobila na komunikaciji v tujem jeziku.

Teden dni sem preživela s kolegi pri njihovem vsakodnevnem delu. Pri tem sem jih opazovala, jim pomagala, se vključevala v sam proces ter skupaj z njimi analizirala posamezne aktivnosti. Presenetilo nas je, kako je celoten sistem pravzaprav podoben našemu. Malenkosti, ki so me bolj ali manj presenetile, pa so bile raznolikost ras in kljub temu, ali prav zato veliko strpnosti med njimi, prazne stene v učilnicah, predvsem pa, da šola nima šolske kuhinje in posledično otroci, razen izjem, ki si prinesejo kaj malega s sabo, dopoldne ne jedo nič.

Navdušena sem bila tudi nad popoldanskimi ogledi otoka, enakomernimi temperaturami noči in dneva ter nad navadami ljudi, ki so kljub temu, da so Španci, bolj podobne maroškim.

a Meta Vogrinec

Februarja sem bila na opazovanju pouka v Španiji, na osnovni šoli Virge de Velle. S to šolo je naša šola povezana že 14 let. Moj namen spremljanja njihovega dela je bil vezan na vključe-

nost ter obravnavo otrok s posebnimi potrebami v šoli.

Redne osnovne šole v Španiji imajo tri vrste programov, ki se izvajajo za različne otroke. V večini izvajajo program A in B. Pri spremljanju pouka sem lahko opazila, da je veliko otrok, ki imajo težave pri učenju in zanje učitelji izvajajo program B, kar pomeni, da jim prilagajajo učno vsebino in ocenjevanje. Učitelji povedo, da je to zahteven proces, saj so ti učenci med seboj zelo različni in je potrebno veliko priprav in različnih pristopov, ki jih učitelji težko vedno izvajajo. Občasno se udeležijo nekaj treningov izven razreda (pri logopedinji).

Ta šola je od ministrstva dobila tudi dovoljenje za poseben razred, kjer izvajajo program C. To je avtistični oddelek, kamor je vključenih šest otrok starosti od 3 do 10 let. Program je zelo raznolik in individualno načrtovan. Ko sem bila z njimi, sem spremljala poseben način komunikacije – nadomestna komunikacija preko slik. To so izvajali s slikami v fizični obliki, nekateri otroci preko računalnika. Dnevni urnik je sestavljen strukturirano. Začeli so z jutranjim krogom, nadaljevali z malico, po malici različne,

njim prilagajene, aktivnosti. Učiteljice in strokovnjakinje, ki spremljajo te otroke, so zelo iznajdljive, ustvarjalne, srčne in pred veliko izzivi iskanja poti do otroka, saj gledajo v smeri njegovega napredovanja.

Šola v Luceni me je obogatila s strokovnega, odnosnega in ustvarjalnega vidika. Resnost, sproščenost, razigranost med delavci in vodstvom šole vpliva na otroke in njihovo delo. Izmenjava je zame odprla širši pogled na vključene otroke s posebnimi potrebami, podala veliko idej ter pozitivnih in pomanjkljivih vidikov popolne integracije.

a Milena Pačnik

Projektno sodelovanje nedvomno motivira tudi učence. Sodelovanje z vrstniki v tujini zanje predstavlja veliko odgovornost in izziv. Mednarodna izkušnja jim pokaže povezanost predmetov in vlije potrebno samozavest za učenje in študij v prihodnosti. V mesecu aprilu bodo na obisk prišli vrstniki z Norveške. Z našimi učenci bodo delili izkušnje na področju IKT-ja in izpopolnjevali jezikovne kompetence. Jeseni pa bomo vrnili obisk in na Norveškem spoznali njihov način šolskega dela.

Še naprej bomo sledili sloganu: »Erasmus+ bogati življenja, širi obzorja« in k sodelovanju skušali vključiti več učencev in zaposlenih na OŠ Mislinja.

a Erasmus team

Kult-urca

V soboto, 4. februarja, je bila v veliki dvorani Poslovnega centra Lopan Kultur'ca, osrednja občinska prireditev, namenjena kulturnemu prazniku.

Rdeča nit dogodka je bil pesnik Karel Destovnik - Kajuh, ki mu v poklon ob njegovi vlogi v kolektivni zavesti Slovencev, tudi na nacionalni ravni, posvečamo letošnje leto.

Kulturni program je otvorila Sara Mori, ki je zapela državno himno. Recital Kajuhove ljubezenske, domovinske in partizanske poezije ter pisem, ki jih je pisal svojim srčnim izbrankam in družini, so izvedli Borut Ring, Sandi Pečecnik, Sara Ring, Noemi Tisnikar Potočnik, Tara Tasič, Ajša Zaveršnik in Natalija Križaj.

Obiskovalcem, predvsem pa obiskovalkam dogodka, so se ob interpretaciji čutne pesnikove poezije orosile oči, veliko navdušenje pa je s svojim nastopom požel tudi glasbeni gost, harmonikar in jazz pianist, Žiga Vehovec iz Ljubljane. Glasbenik koroških korenin se je izpopolnjeval pri svetovno priznanih harmonikarjih, igra tango, jazz, klezmer, balkan, slovensko popevko, šansone in hiphop. Je redni član skupin Café Noisette, Balkan boys, Gordan Novaković Band, priložnostno pa sodeluje tudi v drugih glasbenih projektih, kot so Vazz

live, Laibach: Alamut, Mini teater in drugi. V kulturnem večeru je dopolnil Kajuhov recital s skladbami svetovnih glasbenih imen, kot so Status Quo, John Lennon, Astor Piazzolla ter Edith Piaf.

Slavnostna govornica je bila vršilka dolžnosti generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino na Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije Špela Spanžel.

Za oblikovanje fotografij na odrski sceni je poskrbel Anton Hozjan, dodatke na odru sta prispevali Suzana Seitl in Cvetličarna Mia, pogostitev po kulturnem dogodku pa je pripravila Gostilna Slomškov dom.

a Natalija Križaj

kult-ura

Pester pričetek leta KD Jože Tisnikar Mislinja

Počitniška otroška delavnica

V letošnjih zimskih počitnicah smo skupaj z Občino Mislinja organizirali likovno delavnico, tokrat je bila obarvana pustno. Otroci so pustne maske in običaje spoznali najprej preko kulturne dediščine, nato so se prepustili domišljiji. V njihovi izdelavi so postali pravi mojstri. Ustvarjalni dopoldan je minil kot bi trenil, saj je bilo pri delu slišati veliko smeha in čutiti tekmovalnost, kdo bo naredil najbolj lepo, »kulsko«, zanimivo, strašljivo ali pa

nenavadno masko ter kdo jih bo naredil največ.

Tokrat so bili vsi mali udeleženci opremljeni tudi s predpasniki, ki jih je društvu prijazno poklonilo podjetje Prevent Deloza iz Celja. Tako kot pravi slikarji, so dobili tudi otroci zaščitna oblačila, ki nam bodo v bodoče zelo koristila. Delavnica je potekala pod vodstvom likovnega pedagoga – predsednika društva Zorana Ogrinca, ob pomoči moje malenkosti.

Hvala vsem, ki ste nam pomagali organizirati ta zanimiv dopoldan.

Udeležba na sejmu Alpe Adria 2023, 16. 2. 2023

Kot je že tradicionalno, smo si tudi letos delili stojnico na Mednarodnem turističnem sejmu Alpe Adria s Turističnim društvom Mislinja in gostilno Repolusk. Občino Mislinja in njene naravne in kulturne znamenitosti smo predstavljali z okusnim pohorskim loncem, ki ga je skuhal

in postregel sam gospodar gostilne Repolusk Janez Repolusk. Turistično društvo je poskrbelo za dodatno razvajanje brbončic in založilo stojnico z bogato ponudbo informativnih zloženk. Naše društvo KD Jože Tisnikar je predstavilo biser občine – rojstno hišo slikarja Jožeta Tisnikarja, kjer imamo Galerijo Kavka z bogato zbirko umetniških del priznanih sloven-

skih in tujih slikarjev. Poleg tega dobijo v tej hiši obiskovalci izčrpane informacije o slikarju, o razstavljenih umetniških delih in o zgodovini in zanimivostih naše občine. Vse skupaj smo strnili v ponudbo enodnevnega potepanja po neokrnjeni naravi Mislinje z okolico, kjer je veliko urejenih in naravnih kolesarskih in pohodniških poti, možnosti adrenalinških preizkušenj – ogleda kraške jame Huda luknja, preizkušanja na pravem plezališču ter uživanja v zimskih športih. Na koncu smo vse obiskovalce animirali še s povabilom na enodnevni izlet z razvajanjem brbončic v tradicionalni gostilni Repolusk, piceriji ter na turističnih kmetijah, kjer je vedno večja ponudba ne samo nastanitev, temveč tudi glampingov in wellnesov ter kopanja v naravnih ribnikih.

Dan na sejmu je bil naporen, poln navezovanja stikov. Upajmo, da bo kmalu viđen naš rezultat dela, saj smo se vsi udeleženci zelo potrudili.

Gostovanje razstave Animalia 11. Hommage Jožetu Tisnikarju

Dan po rojstnem dnevu Jožeta Tisnikarja, 27. februarja, smo z razstavo Animalia 11. Hommage Jožetu Tisnikarju gostovali v Knjižnici Ksaverja Meška v MO Slovenj Gradec. Poleg Občine Mislinja nam pri izvedbi programov pomaga tudi MO Slovenj Gradec.

Otvoritev je spremljala izčrpana predstavitev umetniških del in njihovih avtorjev z likovno kritiko, ki jo je izvedel predsednik društva Zoran Ogrinc.

Na tokratni razstavi sodelujejo Anka Krašna, Arjan Pregl, Barbara Kastelec, Branimir Ritonja, Jože Šubic, Martina Ambrož, Maruša Štibelj, Sabina Šinko, Tomaž Plavec ter Zoran

Ogrinc. Razstavljata tudi slikarja iz tujine, in sicer Armin Guerino iz Avstrije in Zoran Žugič iz Srbije.

Besedo ob otvoritvi sta imela podžupan MO Slovenj Gradec dr. Peter Pungartnik, iz Občine Mislinja pa svetnica Elizabeta Jelenko. Med gosti sta bila tudi nova direktorica Koroške galerije likovnih umetnosti Petra Čeh in kustos Marko Košan.

Razstava je bila na ogled do 24. marca, do junija pa je na ogled v Tisnikarjevi rojstni hiši.

a Doroteja Stoporko

Trikraljevski koledniki iz Straž

Koledovanje je tradicionalni vsa-koletni nastop skupine pevcev, ki se ob novem letu običajno v večernih urah podajo na pot, obišejo domačije v domačem kraju, tam zapojejo priložnostne pesmi in zaželjijo sokrajanom zdravja, sreče in medsebojnega razumevanja v prihajajočem letu. Koledovanje je tako povezano s krščanskim praznovanjem božiča, koledniške pesmi pa so običajno namenjene čaščenju praznika, razglašnja gospodovega, ki ga simbolizira prihod svetih treh kraljev na kraj Jezusovega rojstva. Zaradi tega se običajno vsaj trije izmed kolednikov oblečejo v kraljevska oblačila, na vratih domov pa ob obisku zapišejo letnico in začetne črke treh kraljev G + M + B.

Ta običaj v Sloveniji ohranjajo v številnih vaseh in zaselkih. V prvih letih po koncu druge svetovne vojne je bil zaradi nasprotovanja takratnih oblas-

Koledniki 2023: Letošnja skupina kolednikov iz Straž

ti običaj celo prepovedan. Kljub temu, da so takratna oblast in represivni organi preganjali kolednike, so ti vztrajali in tako ohranili to ljudsko šego. Na srečo je bila kasneje prepoved koledovanja odpravljena in koledniki so spet razveseljevali domačine s svojimi nastopi in tako ob božičnih in novoletnih praznikih povezovali prebivalce v domačih soseskah.

Tudi v mislinjski občini se na predvečer praznika svetih treh kraljev zbere kar nekaj pevskih skupin, ki s koledniškimi nastopi obišejo domačine. Še posebej zavzeti so koledniki iz na-

selij Straže in Vovkarje, saj ohranjajo tradicijo koledovanja že vrsto let. Le zadnji dve leti smo bili prikrajšani za te nastope zaradi posledic pandemije. Letos so nas koledniki ponovno obiskali na vseh domovih našega naselja in s prenovljeno pevsko skupino, v katero je vključenih vse več mladih, razveselili domačine. Darove, ki jih prejmejo ob teh obiskih, vedno namenjajo za dobrodelne namene, sami pa se ob koncu koledovanja zadovoljijo s skromno zakusko in prijetnim druženjem.

a Mirko Tovšak

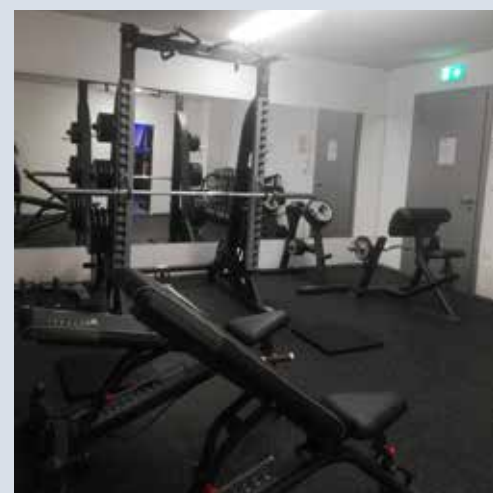

Koledniki pri Uranjeku

Novi najemnik fitnesa

Z mesecem marcem je upravljanje fitnesa v Centru za zdravje in šport v Mislinji prevzel Forma Gym Studio. Novi najemnik v urejenih prostorih obiskovalcem zagotavlja odlično funkcionalno vadbo, studio pa lahko obiščete od ponedeljka do sobote med 6. in 22. ter ob nedeljah med 8. in 12. ter 16. in 22. uro. Vstop v fitnes je mogoč samo z veljavno karto, ki si jo lahko zagotovite vsak dan med 8.30 in 12. ter 17. in 20. uro oziroma po dogovoru. V fitnes je mogoče

vstopiti do 21. ure, prostore pa je potrebno zapustiti do 21.50 (razen ob nedeljah). Vse dodatne informacije so vam na voljo na telefonski številki: 041 671 320 (Matjaž).

Utrinki letošnjega pustnega karnevala

Babnikova godba 1906

Za nami je čas, v katerem je na vse nas vplivalo dogajanje zadnjih dveh let. Veseli nas, da smo se lahko ponovno videli v živo. V teh dveh letih se je spremenilo marsikaj, nekaj na slabše, nekaj na boljše. Žal sta nas zapustila dva vidna člana Babnikove godbe, ki sta po stažu skupaj pisala zgodovino godbe preko 100 let. Izguba je velika, pa vendar smo godbeniki Babnikove godbe zavezani k temu, da kljub izgubam v naših vrstah nadaljujemo in nadgrajujemo naše poslanstvo, to je ohranjanje tradicije igranja na instrumente in popestritev dogodkov, tako v naši občini kot izven nje.

Na predvečer božiča smo vam pripravili malo bolj razgiban program in

ga popestrili z najmlajšimi gosti, ki so pod vodstvom naše članice Maje Turinek odpeli mladinske pesmi. Hvala otrokom, Maji in seveda vsem staršem, ki svoje otroke spodbujate in glasbeno izobražujete. Če otroci rastejo z glasbo, raste tudi skupnost in rezultat tega je bil res lep večer, obogaten z vsemi generacijami. Osrednji gost večera je bil ansambel Igor Podpečan in Zlati zvoki, ki je med vse nas ponesel nekaj domače glasbe in lepo popestril večer. Zahvala gre tudi vsem godbenicam in godbenikom ter dirigentu Sandiju Rečniku in seveda piscu vezne besede Petru Tovšaku, ki je naš najstarejši in najbolj izkušen član. Kulturo v naših krajih soustvarja

že preko 60 let in neutrudno nadaljuje tradicijo godbeništva. Večer je povezovala Aleksandra Cavnik.

V letošnjem letu je Babnikova godba dobila novo sekcijo, to je Mladinski pihalni orkester Babnikove godbe. Za to smo se odločili iz razloga, da spodbudimo vse naše mlade godbenice in godbenike, ki pridno pridobivajo znanje v glasbenih šolah, da se pokažejo in dokažejo, da na mladih svet stoji. Nalogo dirigenta je prevzel Blaž Turinek, tudi sam član Babnikove godbe, sicer pa učitelj, pisec skladb, aranžer ...

Za uspešno sodelovanje in pomoč pri izvedbi koncerta se zahvaljujemo tudi JSKD o. e. Slovenj Gradec, celotnemu občinskemu uradu in županu za posluš in finančno podporo. V letošnjem letu smo godbenice in godbeniki prejeli nove uniforme in s tem močno obremenili naš proračun, ki pa je na žalost veliko premajhen, da bi ta strošek pokrili v celoti. Del tega bremena prenašamo v letošnje leto in upamo na finančno pomoč tako občine kot tudi donatorjev. Zahvaljujem se tudi vsem podjetnicam in podjetnikom iz naše občine za izkazano finančno pomoč in se priporočamo tudi v prihodnje. Vsakršen prispevek je naša skupna nalozba v prihodnost in skrb za ohranitev ter prenos kulturne dediščine.

a Marko Tovšak,
predsednik KD Mislinja

Knjižni kotiček

Lucy Score

Stvari, ki jih nikoli ne prebolimo

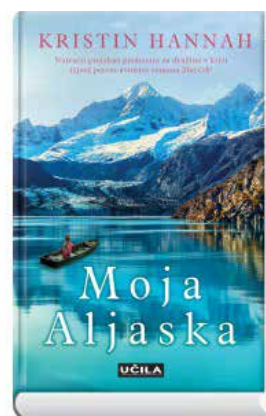
Naomi odhiti na pomoč svoji odtujeni sestri dvojčici v robato mesto na drugem koncu Virginije. Kot da ni bilo dovolj, da je pobegnila s svoje poroke, razočarana ugotovi, da se njena sestra ni prav nič spremenila. Sestra pobegne, ji ukrade denar, avto in ji pusti nepričakovano presenečenje – nečakinjo, za katero sploh ni vedela, da obstaja. Naomi ostane v tem neznanem mestu brez avtomobila, stanovanja in službe ter primorana poskrbeti za najstniško nečakinjo. Vsemu temu je priča bradati uporniški Knox, ki se v velikem loku izogiba vsem oblikam zapletom in zahtevnim ženskam nasploh. Pa vendar se v zadevo mora vplesti, saj se odvija pred njegovim pragom in ne more ostati ravnodušen. Plan ima, da se umakne takoj, ko ji pomaga iz zagate, v kateri se je znašla. Mu bo to uspelo?

Slavenka Drakulić

Nevidna ženska in druge zgodbe

Slavenka Drakulić je hrvaška avtorica, ki je pri naših bralcih zelo dobro sprejeta. Po njenih bolj odmevnih knjigah Mileva Einstein ter Dora in Minotaver se tokrat predstavlja z zbirko kratke proze. V njej se dotika teme ženskega staranja, kako družba ženske potisne ob rob, ko lasje postanejo sivi, koža tanka in bolj blede. Knjiga je polna drobcev človeške toplote, a hkrati opozarja na vedno večjo moč kulta večne mladosti. Ali sploh obstajam, ko se postaram? Ali s starostjo postajamo nevidni?

Kristin Hannah

Moja Aljaska

Kristin Hannah je ameriška avtorica bolj znanega romana Slavček. Tokrat nam ponuja svoj nagraden roman, ki nas popelje v oddaljen kotiček Aljaskе.

Bivši vojak Ernt Allbright se iz vojne vrne povsem spremenjen. Njegova vzkipljivost postaja vedno hujša in ko izgubi še eno službo, se odloči, da se z družino preseli na sever. Njegova žena Cora bi zanj naredila vse in mu skupaj s hčerko brez pomisleka sledi. V oddaljenem kotičku Aljaskе si družina ustvari nov dom. A ko se bliža zima, ko je pokrajina prekrita s snegom in so dnevi temačni, privrejo na dan moževе stiske, ki postajajo vedno večje. Cori kaj hitro postane jasno, da se bosta morali s hčerko v oddaljeni deželi znajti sami.

a Tadeja Kotnik, Knjižnica
Ksaverja Meška Slovenj Gradec

Poziv lastnikom zemljišč k odstranjevanju vegetacije

V zadnjih mesecih je bila zaradi sneženja in vetra ponekod na občinskih cestah otežena vožnja zaradi vegetacije, ki sega v prometni profil cest. Da bi zagotovili čim večjo varnost vseh udeležencev v prometu, pozivamo vse, ki ste lastniki zemljišč ob občinskih in gozdnih cestah, da vegetacijo, ki sega v profil ceste ali je potencialno nevarna za uporabnike cest, posekate oz. odstranite.

Prav tako Direkcija Republike Slovenije za vode kot upravljavec vodotokov, skladno z zakonodajo, poziva lastnike in druge uporabnike vodnih in priobalnih zemljišč k odstranitvi podrhtih dreves, polomljenih debel in vejevja. S tem omogočimo pretočnost strug vodotokov in zmanjšamo posledice ob neurjih.

Rak materničnega vratu

Od 23. do 29. januarja je potekal 17. evropski teden preprečevanja raka materničnega vratu. Poleg medijske kampanje, širšega osveščanja o raku materničnega vratu in preventivnega programa ZORA, vsako leto podrobnejše podatke o pregledanosti v občinah pošljemo tudi županom. Rak materničnega vratu je namreč med raki izjema, saj o njem vemo dovolj, da lahko preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka. Če je dekle cepljeno proti HPV in se po 20. letu starosti redno udeležuje presejalnih pregledov, je verjetnost, da bo zbolela s tem rakom, izjemno majhna. V Sloveniji imamo organizirani populacijski presejalni program za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu (DP ZORA) že od leta 2003.

Zora

Državni program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu

V državnem programu ZORA si želimo, da bi pregledanost presegla ciljnih 70 % v vseh slovenskih občinah. V vaši občini Mislinja je bila 3-letna pregledanost na dan 30. 6. 2022 74,1 %, kar je nad ciljno vrednostjo in nad slovenskim povprečjem. Med 212 občinami je to 65. največja pregledanost. Lansko leto je bila pregledanost v vaši občini 75,2 %, kar je bila 55. največja pregledanost med vsemi občinami. Podrobnejši podatki o pregledanosti so dostopni na naši spletni strani (<https://zora.onko-i.si/publikacij/kazalniki>).

Ob evropskem tednu boja proti raku materničnega vratu smo na Onkološkem inštitutu Ljubljana v besedi in sliki povzeli dogajanje v programu ZORA v preteklem letu ter izdali sporočilo za medije z naslednjimi ključnimi sporočili:

- Slovenske ženske so program ZORA dobro sprejele, v zadnjem triletnem obdobju se je presejalnega pregleda udeležilo 71 % žensk, če preračunamo udeležbo na pet let, kot je presejalni interval ponekod v tujini, pa kar 86 % žensk v ciljni skupini 20–64 let. Triletna pregledanost ne dosega ciljne vrednosti v starostni skupini žensk

od 50 do 64 let in v zdravstvenih regijah Murska Sobota, Koper, Kranj in Maribor, se pa pregledanost v starostni skupini nad 50 let povečuje.

- Program ZORA rešuje življenja s tem, da omogoča organizirano populacijsko odkrivanje in zdravljenje predrakavih in zgodnjih rakavih sprememb materničnega vratu. V letu 2021 smo v Sloveniji odkrili okrog 1.600 predrakavih sprememb visoke stopnje in zgolj 88 novih primerov raka materničnega vratu.
- Skrbi nas manjše odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu v starostni skupini 30–39 let v zadnjih letih, saj v tej starosti žensk običajno odkrijejo več kot tretjino vseh predrakavih sprememb visoke stopnje v Sloveniji. Neodkrite in nezdravljene spremembe visoke stopnje lahko nezdravljene napredujejo v raka materničnega vratu, ki je eden redkih rakov, ki se najpogosteje pojavlja še pred 50. letom starosti.
- V foto poročilu Slovenija na poti k odpravi raka materničnega vratu (https://zora.onko-i.si/fileadmin/user_upload/publikacije/2022_fotoporocilo_razsvetlimo_slovenija_razsvetlimo_svet.pdf) smo strnili kratka sporočila

pomembnih deležnikov pri odpravi raka materničnega vratu in fotografije lokalnih znamenitosti, osvetljenih v simbolni turkizni barvi. S starostno standardizirano incidenčno stopnjo (svetovni standard) 5,5 novih primerov raka materničnega vr

ratu na 100.000 žensk je Slovenija na dobri poti k odpravi raka materničnega vratu, ki jo bomo dosegli, ko bomo letno odkrivali manj kot 4 nove primere na 100.000 žensk. Ob tej priložnosti ženske pozivamo:

- Ne odlašajte s preventivnim pregledom z brisom materničnega vratu pri svojem izbranem osebnem ginekologu. Če ste stare med 20 in 64 let in je od zadnjega pregleda minilo tri leta ali več, se naročite na pregled same. Če vabilo prejmete, se nanj odzovite. Še posebej spodbujamo k redni udeležbi ženske v starostni skupini 30–39 let, ker v zadnjih letih v tej starostni skupini odkrivamo nekoliko manj predrakavih sprememb kot bi pričakovali.
- Ne odlašajte s klicem izbranemu osebnemu ginekologu, če posumite, da imate znake, sumljive za raka materničnega vratu. Rak, odkrit v začetnem stadiju, je zelo dobro ozdravljiv in ženska lahko po zdravljenju živi polno življenje.
- Odločite se za cepljenje svojih otrok proti okužbi s človeškimi papilomavirusi (HPV), ki povzročajo raka mater-

ničnega vratu in nekatere druge rake v predelu spolovil in zadnjika ter ustne votline.

Celotna izjava programa ZORA je dostopna na <https://zora.onko-i.si/novice/novica/17-evropski-teden-preprecevanja-raka-maternicnega-vratu-2023-23-1-29-1-2023>.

a doc. dr. Urška Ivanuš, dr. med., spec. javnega zdravja, vodja Državnega programa ZORA, vodja Oddelka za presejanje raka, predsednica Zveze slovenskih društev za boj proti raku

skrb zase

Previdnost pri uporabi elektronskih cigaret in novih tobačnih izdelkov

Kajenju tobaka pripisujemo veliko breme bolezni in prežgodnjih smrti, pomemben vpliv na neenakosti v zdravju ter velike stroške za posameznika, zdravstveni sektor in družbo.

V zadnjem času so se po svetu in tudi v Sloveniji na trgu pojavili številni novi tobačni izdelki, ki vsebujejo tobak oz. nikotin. To so npr. elektronske cigarete, ogrevani tobačni izdelki in nikotinske vrečke. Med mladostniki postaja zelo popularen tudi snus (fuge), ki se označuje kot tobak za žvečenje. Vsi izdelki vsebujejo številne zdravju škodljive snovi in povzročajo zasvojenost z nikotinom. Promovirani so kot "tehnološke inovacije", "čistejše alternative" ter "izdelki brez dima in pepela". Želijo jih prikazati kot »varnejše alternative« v primerjavi s kajenjem cigaret. Njihova uporaba je povezana z zvišanjem tveganja za predrakave spremembe v ustih, raka ustne votline, požiralnika, trebušne slinavke, srčni infarkt in možgansko kap s smrtnim izidom, zvišan krvni tlak, sladkorno bolezen tipa 2 in metabolični sindrom. Uporaba teh izdelkov med nosečnostjo je povezana z mrtvorjenostjo, prezgodnjim porodom, zastojem rasti ploda in nižjo porodno težo.

Uporaba izdelkov z nikotinom je še posebej tvegana za otroke, najstnike in mlade do 25. leta starosti. Človekovi možgani v času intenzivnega razvoja, ki traja vse tja do 25. leta starosti, hitro gradijo povezave (t. i. "sinapse"), ki delujejo kot mostovi med možganskimi celicami, zato pa se lahko hitreje razvije tudi zasvojenost z nikotinom. Uporaba izdelkov z nikotinom pri otrocih, najstnikih in mladih do 25. leta starosti lahko privede do dolgotrajnih negativnih učinkov na pozornost, učenje in spomin, vpliva pa lahko tudi na razpoloženje, zaznavanje zvoka ter lahko zveča impulzivnost in tesnoba.

Pomembno je, da se z mladostnikom pogovarjamo o različnih izdelkih, ki vsebujejo nikotin, tako o tradicionalnih tobačnih, kot tudi o novejših, ter o tveganjih, povezanih z njihovo uporabo. Pomembno je, da mladostniku podamo

Foto: Profimedia

verodostojne informacije, saj sami informacije pogosto pridobivajo iz neverodostojnih virov. Jasno izrazimo svoje neodobranje glede kajenja in tudi glede eksperimentiranja, ne le glede pogostejše uporabe tobaka ali drugih izdelkov. Pri otroku krepimo tudi druga področja, ki ščitijo mladostnike pred tveganimi vedenji, to so zdrav življenjski slog ter telesna dejavnost in šport.

Elektronske cigarete niso vrsta pomoči pri opuščanju kajenja. Trenutno dostopni podatki ne podpirajo njihove uporabe v opuščanju kajenja.

Le popolna opustitev uporabe katerihkoli tobačnih, povezanih izdelkov ali drugih izdelkov z nikotinom zagotavlja posamezniku, da se izogne izpostavljenosti škodljivim snovem in škodljivim posledicam uporabe. Opustitev prinese številne koristi za zdravje v vsakem starostnem obdobju.

a Nika Kajnih, dipl. m. s. s spec. znanji
NIJZ, OE Ravne na Koroškem

Pomen čebel za človeka in v naravi

Medonosna čebela ima izredno pomembno in kompleksno mesto v naravi, še posebno tedaj, ko govorimo o raznih kmetijskih kulturah. S svojo aktivnostjo čebele v naravi pomembno vplivajo na proizvodnjo hrane, tako za človeka kot tudi za živali, raznih industrijskih surovin, kakor tudi na človekovo zdravje in druge dejavnike življenja.

Čebelji pridelki so popolnoma naravna živila, neposreden dar narave – čebel. Čebele z oprашevanjem pripomorejo k ohranjanju ravnovesja v naravi, omogočajo obstoj različnih živalskih in rastlinskih vrst ter seveda človeka, ob tem pa nam dajejo čebelje pridelke, kot so med, cvetni prah, matični mleček, propolis, ki nam v hitrem tempu življenja pomagajo krepiti in ohranjati naše zdravje.

Vrednost čebeljih pridelkov pa je skoraj zanemarljiva v primerjavi s koristnim delom čebel, ki ga opravijo v naravi.

Najpomembnejše poslanstvo čebeljega rodu je oprășevanje različnih rastlin. Narava nagraduje čebele za njihovo delo z medicino in cvetnim prahom, ter tako omogoča njihov razvoj in obstoj, istočasno pa ohranjanje tako rastlinskih kot živalskih vrst ter nenazadnje obstoj človeka. Med žuželkami, ki oprășujejo rastline, so na prvem mestu prav čebele. Najpomembnejše so za oprășevanje sadnega drevja, saj oprășijo kar 70–80 % cvetov, ta odstotek pa se zaradi vse intenzivnejše kmetijske proizvodnje še povečuje.

Najopaznejša in največkrat dokazana je zato vloga čebel pri oprășevanju jablan, hrušk, breskev, češenj, jagod itd. Predvsem na večjih plantažah jablan in hrušk se hitro pokaže, kako so bili cvetovi oplojeni. Čebele pri oprășevanju temeljito opravljajo svoje delo. Od kakovosti oprășitve sta odvisna količina in kakovost pridelkov, ta pa je najbolj vidna pri velikosti in obliki plodov.

Vrednost oprășevanja je po različnih strokovnih virih 15-krat do 30-krat večja, kot je vrednost vseh čebeljih pridelkov skupaj. Zato je med koristmi, ki jih imamo od čebel, brez dvoma na prvem mestu ekonomski pomen oprășevanja kmetijskih kultur.

Zato čebelarji vse gojitelje rastlin in uporabnike FFS prosimo, da:

- škropijo v skladu z dobro kmetijsko prakso (fitofarmaceutski tečaj, testirana škropilnica itd.);
- pred načrtovano uporabo FFS natančno preberejo priložena navodila, saj je tako v njih kot tudi na embalaži opozorilo, ali je sredstvo strupeno za čebele. Za čebele so po večini škodljivi vsi insekticidi (FFS, ki zatirajo žuželke), to pa je označeno tudi na etiketi;
- priporočena sredstva uporabljajo v najmanjših priporočenih odmerkih;
- uporabljajo pripravke, ki so za čebele manj nevarni;
- škropijo v večernih urah ali ponoči in v brezvetrju;

- se izogibajo prašiv in raje uporabijo pripravke oz. iz njih narejeno škropilno brozgo ali granulate;
- pravočasno obvestijo čebelarja o nameravanem škropljenju s fitofarmaceutskimi sredstvi, ki so strupena ali škodljiva za čebele.

Vsakršno zmanjševanje števila čebeljih družin lahko v naravi povzroči ekološko in gospodarsko katastrofo, še posebej v kmetijstvu. Zato slovenski čebelarji pozivamo vse uporabnike FFS, da delamo z roko v roki in tako ohranimo naravo.

a Vlado Auguštin, Javna svetovalna služba v čebelarstvu

Mislinja

Tam ob robu Pohorja, mali kraj stoji, včasih to je bil ta pravi raj za vse ljudi. V višinah potok, v dolini reka buči, nekoč gnala je turbine, Pergerjevih dni.

Holcarji so v Glažuti smreke podirali, bremzarji na ozkih tirih, jih v dolino spravljali. Na stari žagi gater je zapel, stric Fric v rokah je desko imel.

Mislinja, moj si kraj, glej, ne morem več nazaj. Moje otroštvo – pravi raj, tvoja reka in tvoj gozd. Lepa je bila mladost.

Žene so po fasngo le redko keda šle, saj mlini dajali so kruha za otroke vse, če pa k'ere uste lačne so bile, tam spod' pr' župniku so zmeraj 'meli vse.

Mislinja, moj si kraj, glej, ne morem več nazaj, Moje otroštvo – pravi raj, tvoja reka in tvoj gozd, lepa je bila mladost.

a Aleksander Krebl

Delovanje Turističnega društva Mislinja zadnjih deset let

TD Mislinja obeležuje letos (2023) 40-letnico aktivnega delovanja. Opisati želim zadnje desetletno obdobje, v katerem sem tudi sam aktivno deloval kot predsednik in podpredsednik društva. Poleg ustaljenih prireditev smo v tem času uvedli kar nekaj novih. Nekatere so bile enkratne, nekatere pa so postale že tradicionalne. Predstavil bi rad naslednje.

Zlata zrna za novo tisočletje

To je vseslovenski projekt, ki ga je v počastitev prehoda v novo tisočletje začelo KTD Babinci. Leta 1999 so posejali 2.000 pšeničnih zrn in pridelek poleti 2000 poželi. Pšenico so stehali, izbrali najlepši klas in komisjsko prešteli zrna. K sodelovanju so povabili druga sorodna društva. V jeseni 2000 je pšenico posejalo drugo društvo, ki pa je število posejanih zrn lahko povečalo za število zrn v najlepšem klasu. Tako se prireditev seli iz kraja v kraj po celi Sloveniji, število posejanih zrn pa se iz leta v leto povečuje. TD Mislinja je leta 2015 od KUD Vladko Mohorič Zreče prejelo 2.939 pšeničnih zrn. V jeseni 2015 smo pred PC Lopan pripravili njivo v obliki cveta z našega občinskega grba. Pšenico sta pod budnim očesom predstavnikov KTD Babinci posejala gospodar Jože Jeseničnik - Miklavž in gospodinja Gelca Hudovernik - Grilova. Setev je spremljala pesem kmetič Bršljank. Prireditev setve smo združi-

li s prireditvijo Pozdrav jeseni na kmetiji Foltan. Pšenica se je dobro ukoreninila in lepo rastla. V juliju 2016 smo organizirali žetev, na katero smo povabili vsa društva, ki so do tedaj sodelovala v projektu »Zlata zrna za novo tisočletje«. Odzvalo se jih je devet. Goste smo sprejeli v PC Lopan, kjer smo jih seznanili z zgodovino našega društva in jim predstavili lepote naše občine. V predverju dvorane smo otvorili razstavo kruha in drugih pekovskih izdelkov, ki so jih pripravile članice našega društva in članice Društva kmetič mislinjske doline. Po bogatem kulturnem programu smo v popoldanskem času pričeli z žetvijo. Gospodar je nabrusil srpe, gospodinja pa je razporedila žanjice in žetev

se je pričela. Pospremile so jo s pesmijo, seveda pa ni smela manjkati krepčilna malica. Gospodar je snope zložil v kopice. Pozneje so jih naložili na voz ter s konjičkoma odpeljali na prostor za mlačvo. Mlatili so člani Folklorne skupine Majsterski s cepci, tako kot so delali nekoč. Tudi obiskovalci so lahko poizkusili, kako spretni so. Po družabnih igrah je sledilo tehtanje zrnja in določitev naslednjega društva, ki bo sodelovalo pri projektu. Naš pridelek pšenice je bil rekorden, saj smo pridelali 10,88 kg pšenice, kar je bilo največ do takrat. Največji klas je štel 69 zrn, ki smo jih dodali k številu semen za setev v naslednjem letu. Ta čast je doletela TD Klopotec Soviči v občini Videm pri Ptuj. Prireditev »Zlata

Foto: Jože Tasič

zrna za novo tisočletje» je bila promocijsko podprta tako v tiskanih medijih, pa tudi na Koroškem radiu in televiziji VTV v oddaji Dobro jutro.

Projekt Zoisova pot

V letu 2017 ob 270-letnici rojstva barona Žige Zoisa, ki je imel železarske obrate tudi v občini Mislinja, smo pristopili k ureditvi Zoisove poti. Pot povezuje objekte industrijske in kulturne dediščine, ki so nekoč zaznamovali dejavnost v naši občini. Prične se v Zoisovem parku in konča v Zilčevem rovu v Mislinjskem jarku in je dolga okoli tri km. Na poti je označenih devet točk oziroma objektov, ki predstavljajo zgodovinsko, kulturno in industrijsko dediščino. To so: Zoisov park, Zoisov vrt, Blažev studenec, ozkotirna železnica, kovačija Mislinja, Tisnikarjeva rojstna hiša, Zgornja fužina, Robnikova kovačija in Zilčev rov. Ob otvoritvi poti smo v PC Lopan organizirali tudi strokovna predavanja o železarstvu v mislinjski občini z razstavo izdelkov iz tistega časa ter razstavo mineralov. Na akademiji o železarstvu v naših krajih so sodelovali strokovnjaki iz Muzeja železarstva Ravne in predstavniki Društva Žiga Zois iz Bohinja.

Zoisova pot je do sedaj obiskalo precejšnje število skupin in posameznikov iz celotne Slovenije, na kar smo v društvu zelo ponosni. Komentarji so zelo pozitivni!

TV oddaji: Dobro jutro in Zlati ključ

TD Mislinja je aktivno sodelovala v oddaji TV Slovenija Dobro jutro, ki je v živo potekala s Foltanove

domačije, kjer smo prikazali dejavnosti in aktivnosti Turističnega društva Mislinja. Prav tako smo sodelovali v oddaji Zlati ključ TV Planet, kjer smo predstavili prav Zoisovo pot. Takšne oddaje ponesejo dobro ime o delu našega društva in privabijo obiskovalce v našo občino, kar si vsi želimo.

Sejmi Alpe Adria v Ljubljani

TD Mislinja je od leta 2017 vsakoletni udeleženec sejma AA na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na stojnici s pomočjo prospektov prikazemo lepote v naši občini, ponujamo kulinariko z našega področja in vabimo obiskovalce sejma, da obišejo našo občino. Obiskovalce seznanjamo s kolesarskimi in tematskimi potmi, z naravnimi znamenitostmi, kot so Huda luknja, Lukov slap, Zoisova pot, Pot k izvirom rek ter z gostinsko ponudbo in nastanitvenimi možnostmi v naši občini.

Prireditev Tako smo delali nekoč

S to prireditvijo smo pričeli v letu 2021. Poteka pri Lukovem slapu na Košičevem potoku na Komisiji, kjer kot rdečo nit vsako leto prikazemo pranje v potoku, sekanje strelje in »pacnovo«, rezanje drv, nabiranje mravljinčjih jajc in družabne igre. Prireditev je dobro obiskana in predstavlja nesnovno kulturno dediščino nekdanjih prebivalcev naselja Komisija. S prireditvijo želimo nadaljevati tudi v prihodnje.

Nova tematska pot: Pot k izvirom rek Hudinje, Pake in Mislinje

V času koronavirusa smo si zamislili in v letu 2022 tudi uredili Pot k iz-

virom rek. Ta povezuje izvire treh rek, ki izvirajo na Pohorju v bližini Turističnega centra Rogla. To so reke Hudinja, Paka in Mislinja. Vključili pa smo tudi Lukov slap v Komisiji. TD Mislinja je bilo koordinator za izvedbo poti. Naši člani so opravili vsa potrebna dela za postavitve informacijskih tabel, kažipotov, klopi in korit pri vsakem izviru. Pot se prične na Rogli, kjer je informacijska tabla z opisom celotne poti in QR kodo v angleškem jeziku. Celotna pot je označena z oznakami za tematske poti in smerokazi, tako da je orientacija enostavna. Izdali smo tudi zloženko z opisom toka rek od izvira do izliva, naravnih znamenitosti in flore. Pot je zelo obiskana, saj turistom, ki bivajo na Rogli, omogoča pohode po neokrnjeni naravi v območju tišine gozdov in cvetočih travnikov. Tematsko pot smo prijavi na razpis za Nagrado Jakob 2022; Tematska pot kot turistični proizvod, ki ga je razpisalo Gospodarsko razstavišče Ljubljana in bo podeljena na sejmu Alpe Adria februarja 2023.

Promocija

Prenovljena internetna stran TD: www.td-mislinja.si.

Zloženke: Zoisova pot Mislinja, Koruza, Gozdni sadeži – 35 let TD Mislinja, Pot k izvirom rek.

Članki v reviji Viharnik o dejavnosti Turističnega društva Mislinja. Intervjuji naših članov na Koroškem radiu, sodelovanje v oddajah na VTV in Koroška TV.

Turistično društvo Mislinja je od leta 2018 vključeno v Regijsko turistično zvezo Saška. Naš član je član upravnega odbora Saške. Prav tako imamo člana v izvršnem odboru Turistične zveze Slovenije.

Člani našega društva pa so tudi prejemniki priznanja za najprostovoljce, ki ga podeljuje Turistična zveza Slovenije. Prejemniki pa so: Majda Rošar, Štefka Gros, Metka Gros in Drago Pogorevc.

Drago Pogorevc, TD Mislinja

društveno dejavni

Planinci PD Mislinja ne počivamo

Planinsko sezono 2022 smo v PD Mislinja zaključili s četrtnim nočnim Miklavževim pohodom po okolici Mislinje, ki se ga je kljub bolj slabemu vremenu udeležilo precej planincev.

Skupina planincev, ki se vsak prvi torek v mesecu poda na zanimiv pohod po delu Slovenije, je leto zaključila s pohodom po Anini poti, na kateri smo spoznavali Dobrno in njeno okolico. Pohod smo zaključili v gostišču v Dobrni, kjer smo ob dobri hrani in pijači obudili dogodke v letu 2022.

Ob slovesu starega leta smo zamenjali koledarje in začeli izvajati program zastavljenih pohodov za leto 2023. Tradicionalno smo v novo sezono zakorakali z novoletnim pohodom na Uršljo goro, ki smo ga izvedli v ponedeljek, 2. januarja.

V soboto, 7. januarja, smo s pohodom po poteh Pohorskega bataljona od Koče na Pesku do Treh žebelj obeležili spomin na 80. obletnico padca Pohorskega bataljona pri Treh žebeljih, ki je bil letos še posebej množičen, saj se je zaključil s tradicionalno spominsko slovesnostjo, katere častna govornica je bila predsednica države Nataša Pirc Musar.

V torek, 10. januarja, smo pričeli tudi s tradicionalnimi pohodi ob torkih. Tokrat smo se zapeljali do Belega potoka pri Frankolovem in se odpravili na pohod na Stenico. Z vrha se nisimo vračali po isti poti, ampak smo se spustili v Vitanje.

V soboto, 4. februarja, smo se udeležili pohoda k izviru reke Pake, ki ga je organizirala sekcija Pilates iz PD Velenje. Pričetek in zaključek pohoda je bil pri gostišču Repolusk.

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo se v sredo, 8. februarja, zbrali pred Lopan centrom v Mislinji, da se v sklopu 22. spominskega pohoda dr. Stanka Stoporka podamo na Črni vrh. Po dolgem času je pohod potekal v pravih zimskih razmerah. Vreme je

Na vrhu Stenice

bilo hladno, a ne premrzlo. Del poti so nas spremljale posamezne snežinke. Ves napor pa je bil poplačan na vrhu, saj nas je za nekaj časa obsijalo tudi sonce. Planinci smo za pohodnike pripravili čaj. Kdor je želel, se je lahko vpisal na seznam pohodnikov in dobil kartonček za evidenco. Veseli nas, da je na pohodu sodelovalo okoli 280 pohodnikov.

V soboto, 11. februarja, je PD Mežica organiziralo že 34. zimski Matjažev pohod, ki se ga je udeležilo tudi nekaj najbolj pogumnih planincev PD Mislinja.

V torek, 15. februarja, smo prehodili del Kozjaške planinske poti od Treh Ribnikov v Mariboru preko Sv. Urbana do Tojzlovega vrha. Planinsko pot čez Kozjak od Maribora do

Program pohodov PD Mislinja

April 2023

4. 4. 2023 Po Župančičevi poti

18. 1. 2023 Črepič, Fričev vrh, Završe, Mislinja (velikonočni pohod)

Maj 2023

1. 5. 2023 Prvomajski shod v Završah

6. 5. 2023 Očiščevalna akcija planinskih poti

9. 5. 2023 Soriška planina–Ratitovec

12.–13. 5. 2023 Mislinja–Poljana (nočni pohod)

20. 5. 2023 Svinška planina

27. 5. 2023 Golak

Junij 2023

2.–5. 6. 2023 Srbija (obisk PD Žeželj)

6. 6. 2023 Dobrač

10. 6. 2023 Srečanje slovenskih planincev

17. 6. 2023 Tolsta košuta

24. 6. 2023 Stol (iz Avstrije po zavarovani poti)

Vsi natančnejši podatki bodo objavljeni ob torkih po 17. uri na Koroškem radiu, na plakatih, na spletni strani PD Mislinja in na spletni strani Moja občina.

Peter Zupanc, PD Mislinja

Ob izviri

Dravograda je ustanovilo PD Maribor Matica z namenom, da pohodniki na poti spoznajo lepote dravskega obmejnega pogorja. Prav tako so želeli med seboj povezati planinska društva Štajerske in Koroške. Otvoritev poti je bila maja 1969, v letu 1999 pa je društvo izdalo skrbno napisan vodnik po poti ter dnevnik poti, v katerega smo lahko odtisnili svoje prve žige. Pot, katere dolžina meri 111 km, je po zahtevnosti uvrščena med lažje poti. Označena je s Knafelčevimi markacijami, ki imajo na zgornji strani dodatno pokončno belo črto. Vodnik Peter je z izbrano potjo pohoda začrtal smer, da v prihodnje postopoma prehodimo Pot čez Kozjak v njeni celotni dolžini in uživamo v naravi in lepotah obeh mejnih držav.

Preživljanje časa v naravi daje občutek miru in zadovoljstva, tako da se lahko hitro umaknete iz vsakdanjega stresa in hitrega življenja. Prav hoja je

Sv. Urban

Pogled s Pake na Kozjak

Vitanje

Pogled proti Dobrni

odlična stvar, da se lahko povsem pustite svojim občutkom in pozabite na kaotičen svet okoli sebe. Nikoli ne veste, na koga boste naleteli. Zagotovo pa bo to nekdo, ki ima rad gore, naravo in ni lenuh, ki ne naredi niti koraka. Koliko ljudi se je spoznalo in zaljubilo v gorah.

Zato vas vabimo, da se nam pridružite in se včlanite v naše društvo. Naš program izletov lahko najdete na naši spletni strani.

a Peter Zupanc

Pogled z Uršlje gore na savinjske planine

Ob spomeniku

Do izvira reke Pake

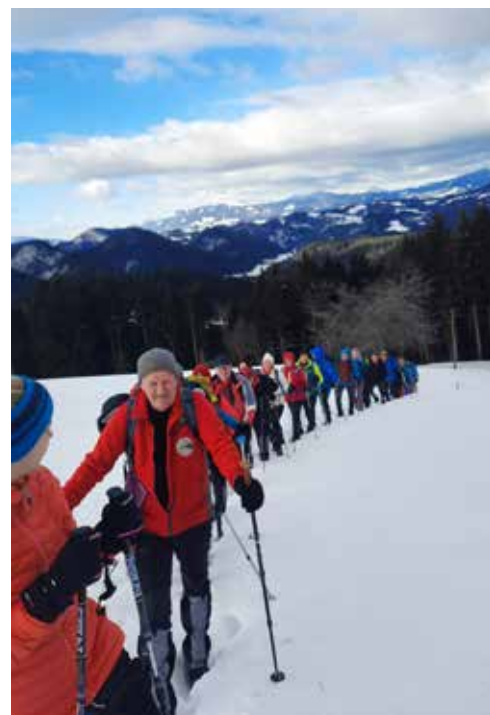
Narava nas v svoj objem vabi v vseh letnih časih. Najboljši način za druženje z njo je miren sprehod po poteh, ki so že speljane čez travnike in skozi gozdove. Ena od takih poti, ki nas vedno znova preseneča in navdihuje, je pot »Od Hude luknje do izvira reke Pake«. Posebej čarobno in skrivnostno se je po njej sprehoditi prav v zimskem času.

Tako smo tudi letos v Planinski sekciji Dolič v začetku februarja organizirali zimski pohod do izvira reke Pake, ki je postal že tradicionalen. Nad odzivom na vabilo smo bili prijetno presenečeni, saj se je na običajnem zbirnem mestu, pri Gostilni Repolusk, v sončnem, a mrzlem sobotnem jutru zbralo lepo število udeležencev. Pred začetkom pohoda nam je vodnik na kratko opisal razmere na poti in dal navodila za varno hojo, saj smo morali do cilja gaziti debelo snežno odejo. Nekaj vzpodbudnih besed so pohodnikom namenili še predsednica PD Velenje, podpredsednik Vaške skupnosti Dolič in predsednica planinske sekcije.

Po uvodnem delu smo krenili na pot. S hojo smo se hitro ogreli. Kmalu smo bili pri lovskem domu, kjer smo

se okrepčali z dobrotami, ki so jih pripravile članice sekcije in oskrbnica v domu. S polnimi želodčki smo nadaljevali pot, ki ni postajala samo bolj strma, ampak je bilo na njej tudi vedno več snega. Po gazi, ki so jo delali prvi v koloni, smo stopali mimo posameznih kmetij po naselju Paka pod vznožjem Pohorja. S snegom prekrita polja in travniki so se lesketali v soncu. Navdušil nas je razgled, ki je segal od Konjiške gore preko grebena Paškega Kozjaka vse do Pece in Uršlje gore ter zasneženih vršacev Kamniško-Savinjskih Alp.

Kmalu so nas oznake usmerile v gozd in tako smo se morali posloviti od razgledov, ki so nekaj časa razvijali naša vizualna čutila. Vendar nismo imeli razloga za žalost, saj nam je nadaljevanje poti postreglo z enkratno zimsko pravljico. S pridobivanjem višine je postajala vse globlja tudi snežna odeja. Čeprav je sonce ozračje segrelo do te mere, da se je večina dreves že osvobodila snežnega pokrivala, je v senčnih predelih sneg še krasil veje dreves in ustvarjal zimske podobe. Med hojo smo lahko slišali zgolj zvok korakanja v snegu, saj je šumenje vode pod debelo snežno odejo skoraj potih-

nilo. Počasi smo si utirali pot proti izviru in po dobrih treh urah hoje dosegli cilj.

Tudi izvir je bil prekrit s snegom, le droben curek vode je izdajal njegovo mesto. Veseli in ponosni smo bili, da smo zmogli. Ob dobrotah, ki smo jih prinesli s seboj, smo kmalu pozabili na utrujenost. K temu so pripomogli tudi predstavniki Turističnega društva Mislinja, ki so nam pripravili presenečenje in nas pogostili s toplim čajem in pecivom. V miru, na svežem zraku in v prijetnem vzdušju smo si privo-

ščili daljši počitek. Sončni žarki so si utirali pot skozi veje visokih dreves in nas grelji. Uživali smo.

Zimske pohodniške izkušnje pa še ni bilo konec, saj je bila pred nami pot nazaj v dolino. Še je bilo treba utirati gaz v visokem snegu, le da je bilo to delo tokrat nekoliko lažje, ker je pot vodila le navzdol. A stopati je bilo treba še bolj previdno, saj se je pod snegom skrivalo kamenje in vejevje. Na gozdni jasi pod izvirov smo naredili še skupinski posnetek. Nadaljevali smo po poti skozi gozd do naselja Paka, kjer smo znova stopili na gaz, ki smo jo naredili pri vzponu. Od tu dalje je postala hoja lažja in hitrejša.

Brez poškodb in drugih pripetljajev smo prispeli nazaj do Gostilne

Repolusk, kjer nas je čakala zaslužena malica, sestavljena iz pohorskega lonca in borovničevega »štrudlja«. Po jedi smo si na filmskem platnu ogledali še posnetke lanskih pohodov, ob katerih smo obujali lepe spomine. Pregledali in predebatirali smo tudi pester program izletov za letošnje leto, ki si ga želimo v čim večji meri uresničiti. V dobri družbi je čas kar prehitro minil. Razšli smo se zadovoljni in z obljubo, da naslednje leto spet prehodimo pot do izvira reke Pake. Vabljeni, da skupaj z nami doživite pohorsko pravljico. Vabljeni pa tudi na druge izlete, ki jih imamo v programu.

a Silva Zupanc,
Planinska sekcija Pilates Dolič

15. 4. 2023	Peca
6. 5. 2023	Lisca
13.–14. 5. 2023	Velebit
17. 6. 2023	Matajur
15. 7. 2023	Prisojnik
22. 7. 2023	Bovški Gamsovec
29. 7. 2023	Cjajnik
5.–12. 8. 2023	Bavšica (tabor)
18. 8. 2023	Raduha
26. 8. 2023	Vaška skupnost
16. 9. 2023	Kladivo
8. 10. 2023	Grmada, Celjska koča
22. 10. 2023	Izlet v neznano
12. 11. 2023	Trdinov vrh
17. 12. 2023	Logarska pot (Sv. Križ–Bele Vode)

društveno dejavni

KD Završe

Športno preživet kulturni dan

V Završah pod okriljem kulturnega društva 8. februarja, ko praznujemo slovenski kulturni praznik, tradicionalno organiziramo pohod po obronkih našega kraja. Zadnja leta pa smo svoje poti malo podaljšali in se pridružili pohodnikom iz sosednjih Cirkovc in Škal. Tudi letos smo staknili glave in skupno načrtali pot, ki nas je vodila iz Završ po gozdnih poteh čez hrib Tisnik na Graško goro, kjer so se nam na domačiji Pivnik pridružili pohodniki, ki so svojo pot začeli tam ali

pa so pripešali iz smeri Šmiklavža. Pot smo nadaljevali proti Cirkovcam. Med potjo so se nam pridružili cirkovski pohodniki, s katerimi smo pot nadaljevali na hrib Lubelo, kjer nas je pričakal prekrasen pogled na Šaleško dolino. Pot nas je vodila naprej do kmetije Strž, kjer so nas gostoljubno sprejeli in nam pripravili okrepično malico. Kljub malo nižjim temperaturam in bolj kislemu vremenu ni manjkalo dobre volje, smeha in veselja. Tudi glas harmonike se je slišal in kar v pohodniški opravi smo se povесelili

v ritmu polke. V popoldanskem času smo se poslovili polni lepih vtisov in z obljubo, da se v naslednjem letu spet srečamo in podružimo na skupnem pohodu.

Sankanje v Završah

Zima in sneg vzbudita radost in veselje ne samo pri otrocih, temveč tudi pri odraslih. Lani smo prvič organizirali sankanje na bregu pod POŠ Završe, kjer smo vsi obiskovalci bele strmine neizmerno uživali in se zabavali. Letos nam jo je nekoliko zagodo-

la suha zima, saj je sneg naše travnike pobelil pozneje kot običajno, zato je bilo na sankanje potrebno počakati. Fantje iz KD Završe so pridno utrdili teren in pripravili pravo sankiško progo za vse obiskovalce, ki so bili željni druženja, igre in veselja na snegu. Da sankanje ni preveč utrudilo naših najmlajših obiskovalcev, je poskrbel Gregi Britovšek, ki je s traktorjem prevažal nadobudneže na vrh sankališča, Jan Večko pa je bil zaslužen, da smo se po sankanju ogreli in okrepčali ob čaju, »kuhančku« in prigrizku. Veseli smo, da je sankanje na bele poljane privabilo veliko število družin in mladine, ki so se neizmerno zabavali in je bilo kljub mrazu, mokrim rokavicam, ob rdečih ličkih slišati otroški smeh in vriskanje. Zdaj smo sanke in smuči pospravili na podstrešje, a kaj kmalu vas bomo spet povabili na pobeljen domači breg!

Mlajša FS Valdek

V Završah pod okriljem kulturnega društva deluje mlajša folklorna skupina. Formirala se je z namenom povežovanja in druženja mlajših in osnovnošolskih otrok. V svoji preteklosti je imela vzpone in padce, a je kljub

vsemu uspešno prestala vse preizkušnje, tudi to zadnje, koronsko obdobje. V jeseni pred dvema letoma so se otroci ponovno oblekli v svoja folklorna oblačila in se pod vodstvom Anice Lesičnik in spremljevalca na harmoniki Urbana Rotovnika zavrteli v ritmu pastirice. Uživajo v plesu in druženju, radi nastopajo na prireditvah in po končani sezoni plesnih vaj in nastopov z veseljem odhitijo na zaslužen izlet. Trenutno je v skupini sedem parov plesalcev, ki ob petkih zvečer pridno vadijo plesne korake in se že veselijo prvih nastopov v domačem kraju in okolici. Želimo jim veliko delovnega elana in dobre volje na vajah in nastopih.

a **Katja Kotnik, KD Završe**

Mlade strelke in strelci SD Dolič osvojili kar 5 naslovov regijskih prvakov

V Strelskem društvu Dolič smo tudi letos organizirali regijsko prvenstvo mlajših kategorij KŠZ regije v streljanju s serijsko zračno puško. Nastopilo je 37 tekmovalk in tekmovalcev iz 7 strelskih društev.

Naše strelke in strelci so tudi tokrat blesteli in v najlepši možni luči predstavili naše strelsko društvo, pa tudi občino, saj so prav v vseh kategorijah, v katerih so nastopili, posegli po najvišjih mestih.

V kategoriji deklice nas je zastopala Teja Mencinger in z izjemnim rezultatom 186 krogov prepričljivo zmagala in osvojila naslov regijske prvakinja. Omeniti velja, da je Teja Mencinger prepričljivo zmagala tudi v regijski ligi in s tem osvojila ligaški naslov.

V kategoriji dečki smo imeli dva predstavnika. Tudi v tej kategoriji smo se lahko veselili uspeha, saj je Oskar Erjavec po napetem boju z rezultatom 177 krogov zmagal in postal regijski prvak. Odlično je uspeh dopolnil tudi Tine Tašič, ki je z rezultatom 172 krogov ostal tik pod stopničkami in tako

zasedel 4. mesto. Je pa zato na oder za zmagovalce stopil v ligaškem tekmovanju, saj je po napetem boju osvojil končno 3. mesto.

V kategoriji starejše deklice smo imeli eno predstavnico. Manca Felle je z odličnim streljanjem pristala na 2. mestu in z rezultatom 176 krogov postala regijska podprvakinja. Prav tako kot Teja, je Manca tudi v ligaškem tekmovanju premagala vso konkurenco in osvojila ligaški naslov.

V kategoriji starejši dečki smo imeli štiri predstavnike in tudi v tej kategoriji smo se lahko veselili izjemnih uspehov.

Jernej Glažar je z rezultatom 180 krogov prepričljivo premagal vso konkurenco in tako postal regijski prvak. Odlično je uspeh dopolnil njegov mlajši brat Jure Glažar, ki mu je s 3. mestom delal družbo na odru za zmagovalce. Tudi v ligaškem tekmovanju sta blestela, saj sta na koncu dosegla 2. in 5. mesto.

Ekipo je zastopal še Klemen Klemenc, ki je proti koncu malce po-

Kaja Mencinger in Ažbe Kanovnik s trenerjem

pusil, a vseeno dosegel solidno 7. mesto, medtem ko je Anže Jakopič dosegel 8. mesto.

Ekipno so starejši dečki zmagali in osvojili naslov regijskih prvakov.

Tudi v kategoriji starejši dečki standard zračna puška smo imeli enega predstavnika, in sicer je Ažbe Kanovnik premagal vso konkurenco in z rezultatom 178 krogov prepričljivo postal regijski prvak.

Med mladinkami smo imeli zaradi poškodbe le eno predstavnico, in sicer je Kaja Mencinger po nekaj začetnih napakah le našla pravi ritem in tako osvojila 2. mesto ter postala regijska podprvakinja.

Naše strelke in strelci so dokazali, da pridno stopnjujejo formo in vsi skupaj se veselimo vrhunca sezone – državnega prvenstva.

Oskar Erjavec postal regijski prvak

Brata Glažar skupaj na odru za zmagovalce

Teja Mencinger spet najboljša

Strelsko društvo
Dolič

PRIDRUŽI SE NAM

GORNJI DOLIČ 59A
www.sd-dolic.si
strelsko.drustvo.dolic@gmail.com

KDO

OTROCI OD 6. LETA DALJE

KDAJ

- PONEDELJEK 16.00 - 17.00
- PETEK 16.00 - 17.00
- PO DOGOVORU (041 311 934)

ZAKAJ

- ENO NAJUSPEŠNEJŠIH STRELSKIH DRUŠTEV
- STROKOVNO USPOSOBLJEN KADER
- SPREMSTVO NA TEKMOVANJIH
- VAREN IN UMIRJEN ŠPORT
- UGODNA ČLANARINA (35€ / LETO)
- BREZPLAČNA IZPOSOJE OPREME
- DRUŽENJE Z VRSTNIKI

čestitamo

Častni predsednik Anton Urbancl

V Prostovoljnem gasilskem društvu Dovže je 4. 3. 2023 potekal že 97., tokrat volilni, občni zbor. Prireditev bo zagotovo najbolj ostala v spominu našemu članu Antonu Urbanclu, ki smo ga zaradi predanega dela in zaslug ter dveh uspešnih mandatov funkcije predsednika društva imenovali za častnega predsednika PGD Dovže.

Da bi opisali vso prostovoljno delo, ki ga je spoštovani častni predsednik opravil za društvo in tudi kraj Dovže, bi morali spisati več deset strani.

Antonu je bilo gasilstvo položeno že v zibel. Njegov oče Bogomir Urbancl je bil namreč ustanovni član PGD Dovže in tudi prvi poveljnik društva. Tako je jasno, da se je Tone že kot

majhen deček spoznal z gasilsko organizacijo in delovanjem v njej.

Anton je bil kot član vpisan v matično knjigo društva leta 1964. Nato je opravil izpit za »Izprašanega gasilca«. Ker je med služenjem vojaškega roka opravil izpite za vožnjo tovornih vozil, je bil Tone nepogrešljiv v društvu. Gasilsko znanje je nadgradil s činom gasilski podčastnik oz. nižji gasilski častnik, kot bi ta čin poimenovali sedaj, ter nato tudi s činom gasilski častnik. Danes nosi čin gasilskega častnika II. stopnje.

Leta 1966 mu je bila zaupana funkcija tajnika v društvu, ki jo je opravljal z vso vestnostjo kar 20 let, do leta 1986. Prav v veselje je prebirati zapiske

iz tistega časa, saj ima Tone resnično lepo pisavo. Vsa dokumentacija, zapiski in ostalo se je v večini še pisalo na roke.

Zasluge mu lahko pripišemo za nakup praktično vse gasilske tehnike in avtomobilov, ki se je dobavljala v tistem obdobju. Prav tako je zaslužen član za gradnjo gasilskega doma. Brez njegove navzočnosti praktično ne mine nobena prireditev, ki jo organizira naše društvo. Aktivno pripomore pri postavitvi prvomajskih mlajev, v oktobru, mesecu požarne varnosti, pa je ob vajah in aktivnostih vseskozi udeležen.

Za svoje delovanje je prejel številna društvena in druga odlikovanja. Leta 2012 je prejel plaketo gasilskega veterana.

Delo predsednika je Anton Urbancl uspešno opravljal dva mandata, in sicer med letoma 1993 in 1998 in med letoma 2014 in 2018. Od leta 2018 pa je član upravnega odbora društva, in sicer predsednik komisije za veterane, z veseljem pa je prevzel tudi funkcijo upravitelja gasilskega doma. Tone je poleg vsega tudi praporščak našega društva.

Pri vseh naštetih uspehih in zaslugah, ki jih, kot vidite sami, ne manj-

ka, pa je zagotovo njegov največji uspeh ta, da je tradicijo gasilstva predal naprej svojim otrokom in sedaj tudi vnukom, ki so vsi operativno in organizacijsko vpeti v delovanje našega društva.

Spoštovanemu častnemu predsedniku se tako v imenu prostovoljnega gasilskega društva najlepše zahvaljujemo za ves doprinos in verjamemo, da bo z svojim delovanjem bogatil društvo še vrsto let.

a Jaka Pušnik,
predsednik PGD Dovže

čestitamo

Ivica in Jože – zlata poroka

Rada bi povedala vam pravljico ...
pravljico o dveh srečnih ljudeh ...
zgodbo skupnega življenja,
pisalo se je 50 zlatih let ...
preobširna je ta skupna pot,
zato jo strnem ...
v šopek mavričnih besed:
bila je ljubezen in iskrice v očeh ...
pesem dveh lačnih src in otroški smeh ...
bil je svet, s kapljicami pelina prežet ...
zaobljuba izpred 50. let
danes je spet utrla svojo pot ...
s svojim DA in s poljubom ...
z mirom in radostjo v srcu;
še veliko skupnih let ...
s srečo in zdravjem
v sliko vsakdana pripet.

a (vir: Vinočokolada)

Kot mož in žena sta v zakonu doživela vse: od smeha do solz, od grenkih do najlepših trenutkov v življenju. Eden teh je bil vsekakor dan, ko sta se na včerajšnji dan pred 50 leti poročila in si zaobljubila ljubezen in zvestobo do konca svojih dni.

Vsako poročno leto je bilo zgodba zase – zgodba, ki govori o povezanosti in skupni moči, da sta zrastle in se dvignila nad prepreke, ki jih nosi živ-

ljenje, da sta si ustvarila toplo gnezdo za svoje tri otroke, za svojih 7 vnukov.

V spoštovanju, ljubezni, tudi potrpljenju, sta dočakala dan, kot je današnji, ko Ivica in Jože praznujeta zlato poroko. Današnji dan – dan zlata poroke napoči samo enkrat v življenju – je edinstven in neponovljiv, je dogodek, ki je odlična priložnost, da se družina in prijatelji združimo in proslavimo poroko »zlatega para«.

Naše druženje je tako priložnost, da se skupaj z njima posebej ozremo na skupaj prehojeno pot – od dne, ko so se njune oči prvič srečale do današnjega dne, ko se s ponosom spominjata skupnega življenja. Ni bilo vse tako enostavno, kot je bilo takrat, ko sva se prvič videla.

Na koncu naj še dodam v imenu vseh, hvala vama, da smemo biti da-

nes tukaj z vama ob tem pomembnem dnevu. Kdove, če bo kdo od nas doživel še tako priložnost tako pomembnega jubileja.

Hvala vama za vajino pomoč celotni družini. Vsi vemo, da sta vedno pripravljena priskočiti na pomoč, ko kdorkoli od nas kaj potrebuje.

Naj vaju še naprej čuva Božji blagoslov, naj med vama še naprej vlada

ljubezen, spoštovanje in razumevanje, z njimi pa naj pod isto streho zdravje domuje!

a snaha Petra Pantner

čestitamo

Staršem novorojencev v občini Mislinja

Nuša Buč Smolnikar
Vito Brlek
Mija Černe
Amalija Pušnik Tisnikar
Luka Vaukan

Urban Ogriz
Maša Oder
Lenart Šmandl
Valentina Sešel

a Župan,
občinska uprava Mislinja,
uredniški odbor NO

pisma bralcev

Inkluzija oseb z motnjami v duševnem razvoju v družbo

Razmišljanje ob svetovnem dnevu Downovega sindroma (21. marec)

Prvi pomladni mesec, človek je poln načrtov. Tudi takšen, ki se je rodil ali na poti skozi življenje dobil diagnozo: INVALIDNOST. V tej skupini so tudi vsi ljudje z zmerno, težjo ali težko okvaro umskega razvoja, v strokovnih krogih znano kot: OSEBE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU.

Istočasno se je v zadnjih dvajsetih letih udomačila beseda INKLUZIJA. Predvsem v vzgojno izobraževalnih ustanovah, kjer poskušamo te osebe čim bolj približati splošni populaciji, jih vključujemo v redne oddelke v vrtcih, kolikor je možno poskušamo v nekaterih delih Slovenije z vodenimi

projekti inkluzivno vključevati te otroke v redne šolske programe (predvsem tiste z zmerno motnjo). Prvi taki srečanja, ki so šli skozi tak program, so danes odrasle osebe. In tu se vse konča. Zaposlitev? Bivanje? Samostojnost? Kje je tu inkluzija?

Mimogrede – neka oseba mi je nekoč rekla, ko smo se pogovarjali v strokovnih krogih o INKLUZIJI, da je to ILUZIJA, samo eno črko ima beseda preveč. Bila sem šokirana ob takem razmišljanju strokovnjaka, ki bi naj starše vzpodbujal, da bodo nekoč njihove osebe z motnjami – z invalidnostjo, čim bolj samostojne, da bodo lahko živele v neki obliki del-

Alen, natakar v Mestni kavarni

no samostojno, da bodo lahko vsaj nekaj delovnih ur na teden vključene v službo, kjer bodo opravljale delo, ki ga zmorejo in takih del ni malo (pomozna dela v gostinstvu, hotelih, trgovinah, bolnicah, domovih starejših, pri urejanju parkov in še in še – zglede lahko najdemo v tujini). Ja, veliko je izzivov, ki jih vidimo in nanje opozarjamo samo starši oz. skrbniki teh oseb.

A v tem članku bi rada odprla še en problem t. i. inkluzije: **bivanje ter aktivno življenje teh oseb, ko odrastejo in ko se postarajo.**

Res obstajajo ustanove za to, civilni družbi znane kot zavodi, ki jih je v zgodovini ustvarila družba in jih tako umaknila iz svoje okolice. Danes so v razvoju bivalne enote, žal so v našem okolju šele v povojih razmišljanja odgovornih v službah, ki bi naj za to poskrbele.

Morda pa je še kakšna pot k čim večji samostojnosti, predvsem tistih, ki lahko v veliki meri sami poskrbijo zase z nekaj pomoči – morda bi kot najemniki stanovanja, s pomočjo osebnega asistenta, zmogli (to bi bilo ceneje kot oskrba v zavodu).

Naj razmišljam še naprej: Ali kdo v strokovnih krogih, predvsem med načrtovalci gradnje občinske strukture razmišlja o varovanih stanovanjih, kjer bi lahko te osebe s pomočjo osebnih asistentov enakovredno zaživele in bi bile inkluzivno vključene v družbo so-

vaščanov in opravljale manjša, nezahtevna dela v svoji okolici?

Morda kdo poreče, da to pa je ILUZIJA, a sem prepričana – če ne razmišljamo starši oz. skrbniki teh oseb tudi tako, nikoli zares ne bo prišlo do INKLUZIJE v družbo, kjer naši varovanci živijo, si želijo živeti in pre-

potovati to življenje med znanimi sokrajanji in ne v neki zaprti ustanovi, ker družba ni znala prisluhniti njihovim sanjam, njihovim željam in njihovim sposobnostim. Pa s tako velikim srcem so poslani med nas.

a Ivana Šošter

Oglasno sporočilo – obvestilo

Možnost zakupa oglasnega prostora v občinskem glasilu Naša občina

Občina Mislinja že od leta 1996 izdaja občinsko glasilo, s katerim občane obveščamo o vseh aktivnostih in dogajanjih na področju naše občine in tudi širše. Glasilo posredujemo v vsa gospodinjstva na območju naše občine. Odločili smo se, da ponudimo možnost predstavitve tudi podjetjem z najemom oglasnih prostorov.

Predlagamo vam, da oglaševalski prostor v glasilu izkoristite za svojo promocijo in vaše podjetje vabimo, da se nam pridruži.

V letu 2023 bomo izdali še 3 številke glasila Naša Občina. Odločite se lahko za objavo v posamezni številki, kjer so cene:

- velikost oglasa: 184 x 135 mm = 240 € (polovička)
- velikost oglasa: 85 x 135 mm = 120 € (četrtinka)
- velikost oglasa: 85 x 70 mm = 60 € (osminka)

V kolikor boste oglaševali v vseh 3 izdanih številkah glasila v letošnjem letu, pa znašajo cene:

- velikost oglasa: 184 x 135 mm = 240 € X 3 številke glasila v letu 2023 720 €
- velikost oglasa: 85 x 135 mm = 120 € X 3 številke glasila v letu 2023 360 €
- velikost oglasa: 85 x 70 mm = 60 € X 3 številke glasila v letu 2023 180 €

Vse cene so z DDV.

V kolikor se boste odločili za oglas, vas prosimo, da to sporočite našemu oblikovalcu in se dogovorite o velikosti in vsebini oglasa: Modriš, Anton Hozjan, s. p., na tel. št.: 040 433 286 ali e-naslov: tonci@modris.si, ali modris@siol.net.

Veselimo se sodelovanja z vami!

a Občina Mislinja

Alen z Darjo Vrhovnik

utrinki

Zaključek leta se razume kot čas veselja nečesa novega, kar prihaja. Tudi tako lahko razumemo nastop zborčka otrok z Babnikovo godbo. Prihajajo. Mladi ...

Veselje, ustvarjalnost, navdušenje! Vse to rabi podporo. Darila zadnjega od treh dobrih mož predšolskim otrokom to odsevajo in vzpodbujajo.

Pri nas na podeželju imamo mnogo lepih običajev. Tepežka oz. tepežni dan je eden od njih, posvečen (nedolžnim) otrokom. Obisk, voščilo, nagrada, zadovoljstvo.

Podobno kot daje zadovoljstvo pri nas prav tako razširjen običaj trikrakjevega petja po domovih. Včasih lepo vreme, včasih mokro in mrzlo, a topel stisk roke sosedu in novoletno voščilo. Neverjeten občutek.

S podobnimi pozitivnimi čustvi imamo opravka pri prostovoljstvu, pa naj gre za voznike "Mislinjčana" ali pomoč pri delitvi viškov hrane. Velik Hvala prijetno dene tudi njim in veselje za delo naprej je tu.

Ampak "Življenje ni potica," pravi slovenski pregovor. In v medčloveških odnosih znajo nastati takšne in drugačne situacije, kot so jih na oder dobro postavili in se iz njih pošalili v KD Avgust Hribar Dolič.

Pospravljati znamo, končno. Veseli, da smo sprejeli uporabo zabojnikov za stekleno oz. papir in kartonsko embalažo. Zmaga za okolje, zmaga za nas. Samo čas smo rabili.

Čas prinese take in drugačne izzive in zmage. In eni znajo najti novih moči, da se jim čas ne pozna. Tokrat praznuje Turistično društvo Mislinja 40 let delovanja. In vabi: Pridite na prireditve, za vas so.

